

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΤΙΡΙΩΝ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ, ΔΗΜΟΥ ΡΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

**ΣΤΕΡΓΙΟΥΛΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ
ΕΠΟΠΤΕΥΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΜΑΡΤΙΝΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ**

ΠΑΤΡΑ, ΙΟΥΝΙΟΣ 2010

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....ΣΕΛΙΔΑ 1

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....ΣΕΛΙΔΑ 2

1.2 ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ
ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΣ-
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ.....ΣΕΛΙΔΑ 3

1.3 ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ
ΕΛΛΑΔΑ.....ΣΕΛΙΔΑ 5

1.4 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ.....ΣΕΛΙΔΑ 13

1.5 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....ΣΕΛΙΔΑ 15

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΜΙΝΙΜΑΛΙΣΜΟΣ

2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....ΣΕΛΙΔΑ 19

2.2 ΟΡΙΣΜΟΣ.....ΣΕΛΙΔΑ 20

2.2.1 ΥΛΙΚΑ.....ΣΕΛΙΔΑ 20

2.2.2 ΧΡΩΜΑΤΑ.....ΣΕΛΙΔΑ 20

2.2.3 ΤΟ ΑΙΣΘΗΜΑ ΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ.....ΣΕΛΙΔΑ 20

2.3 ΜΙΝΙΜΑΛΙΣΜΟΣ & ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ.....ΣΕΛΙΔΑ 21

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΚΤΙΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ. ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΡΙΟΥ.

3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....ΣΕΛΙΔΑ 25

3.2 Ο ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

3.2.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ.....ΣΕΛΙΔΑ 26

3.2.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΟΙΚΟΠΕΔΩΝ ΑΝΑ
ΔΕΚΑΕΤΙΑ.....ΣΕΛΙΔΑ 28

3.2.3 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	ΣΕΛΙΔΑ 29
-------------------------	-----------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΑΥΤΟΨΙΑ - ΜΕΛΕΤΗ ΚΤΙΡΙΩΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΡΙΟΥ

4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	ΣΕΛΙΔΑ 30
4.2 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΤΙΣΜΑΤΩΝ.....	ΣΕΛΙΔΑ 32
4.3 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	ΣΕΛΙΔΑ 37

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

5.1 ΘΕΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΗ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ.....	ΣΕΛΙΔΑ 38
5.2 ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ.....	ΣΕΛΙΔΑ 39
5.3 ΧΑΡΤΗΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ.....	ΣΕΛΙΔΑ 40
5.4 ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΔΟΜΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΡΤΙΟΤΗΤΑΣ.....	ΣΕΛΙΔΑ 41
5.5 ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΗ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΟΓΚΟΣ ΚΤΙΡΙΩΝ.....	ΣΕΛΙΔΑ 41
5.6 ΑΡΙΘΜΟΣ, ΧΡΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΒΑΔΟΝ ΟΡΟΦΩΝ.....	ΣΕΛΙΔΑ 42
5.7 ΙΔΙΟΤΗΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ.....	ΣΕΛΙΔΑ 43
5.8 ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΒΑΣΙΚΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ.....	ΣΕΛΙΔΑ 43
5.9 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	ΣΕΛΙΔΑ 46
➤ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	ΣΕΛΙΔΑ 47
➤ ΤΡΙΣΔΙΑΣΤΑΤΑ (ΦΩΤΟΡΑΛΙΣΜΟΣ).....	ΣΕΛΙΔΑ 48

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

- ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ T1.....ΣΕΛΙΔΑ 51
- ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΥΨΗΣ T2.....ΣΕΛΙΔΑ 51
- ΚΑΤΟΨΗ ΥΠΟΓΕΙΟΥ A1.....ΣΕΛΙΔΑ 52
- ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ A2.....ΣΕΛΙΔΑ 52
- ΚΑΤΟΨΗ Α΄ ΟΡΟΦΟΥ A3.....ΣΕΛΙΔΑ 53
- ΚΑΤΟΨΗ ΔΩΜΑΤΟΣ-ΡΗΣΗΣ A4.....ΣΕΛΙΔΑ 53
- ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΧΩΡΟΣ A5.....ΣΕΛΙΔΑ 54
- ΤΟΜΗ Α΄- Α A6.....ΣΕΛΙΔΑ 54
- ΤΟΜΗ Β΄-Β A7.....ΣΕΛΙΔΑ 55
- ΤΟΜΗ Γ΄-Γ A8.....ΣΕΛΙΔΑ 55
- ΤΟΜΗ Δ΄-Δ A9.....ΣΕΛΙΔΑ 56
- ΟΨΗ ΔΥΤΙΚΗ(ΠΡΟΣΩΨΗ) A10.....ΣΕΛΙΔΑ 56
- ΟΨΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ(ΠΙΣΩ ΟΨΗ) A11.....ΣΕΛΙΔΑ 57
- ΟΨΗ ΒΟΡΕΙΑ(ΚΤΙΡΙΟ 1) A12.....ΣΕΛΙΔΑ 57
- ΟΨΗ ΝΟΤΙΑ(ΚΤΙΡΙΟ 2) A13.....ΣΕΛΙΔΑ 58
- ΟΨΗ ΝΟΤΙΑ(ΚΤΙΡΙΟ 3) A14.....ΣΕΛΙΔΑ 58
- ΟΨΗ ΒΟΡΕΙΑ(ΚΤΙΡΙΟ 3) A15.....ΣΕΛΙΔΑ 59

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Από τη δεκαετία του '50 μέχρι και σήμερα παρατηρούμε τους ανθρώπους να είναι ανήσυχοι και να ψάχνουν τον καλύτερο τόπο για την διαβίωση τους. Ψάχνουν το καταλληλότερο μέρος που θα αυξήσουν την ποιότητα της ζωής τους. Για άλλους αυτός ο τόπος μπορεί να είναι ένα μέρος παραθαλάσσιο, ή ένα ορεινό μέρος, ή ένας τόπος σε μία αστική περιοχή ή μεγαλούπολη, ή ακόμη και στην ύπαιθρο.

Στη δεκαετία του '50- '70 η μετακίνηση γίνεται προς τις αστικές περιοχές, όπου παρατηρείται και ο μεγαλύτερος πληθυσμιακός όγκος, λόγω των μεγαλύτερων πιθανοτήτων για εύρεση εργασίας, για περισσότερες ευκαιρίες σπουδών (περισσότερα φροντιστήρια- σχολεία-πανεπιστήμια). Η ραγδαία αύξηση όμως του πληθυσμού στις αστικές περιοχές, αναγκάζει τον κόσμο να στοιβάζεται σε απρόσωπα κτίρια, επιβλητικές πολυκατοικίες και οι ρυθμοί της ζωής των μεγαλουπόλεων να μην επιτρέπουν τους ανθρώπους να νοιώθουν στιγμές χαλάρωσης και ηρεμίας.

Η τάση αυτή αλλάζει στην δεκαετία του '80 όπου παρατηρείται ανάπτυξη της περιφέρειας αλλά και η ανάκαμψη της ζώνης της υπαίθρου, κυρίως των παράχθιων και νησιωτικών περιοχών. Οι άνθρωποι καταλαβαίνουν ότι σε αυτές τις περιοχές αυξάνουν το επίπεδο ζωής και διαβίωσης, αφού το περιβάλλον είναι πολύ καλύτερο, με πιο χαλαρούς ρυθμούς ζωής. Οι άνθρωποι προτιμούν πλέον να ζουν στα προάστια σε αυτόνομες κατοικίες και μεζονέτες. Αυτή την περίοδο αυξάνεται και η ζήτηση των οικοπέδων της υπαίθρου, με αποτέλεσμα την αύξηση των τιμών γης. Έτσι η μετακίνηση των ανθρώπων προς τα προάστια από τις μεγαλουπόλεις, αφορά κυρίως εύπορους για την εποχή ανθρώπους.

Για να ερμηνεύσουμε όμως αυτή την τάση έχουμε προβεί σε μία γενικότερη έρευνα που αφορά τις εσωτερικές μετακινήσεις.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η μετακίνηση είναι φαινόμενο σύνθετο και ποικιλόμορφο ως προς τις αιτίες που το παράγουν, ως προς τα αποτελέσματα που προκαλεί αλλά και ως προς τον τρόπο που αποτυπώνεται στο χώρο.

Σαν μια έκφραση ανθρώπινης συμπεριφοράς είναι ευαίσθητη στις αλλαγές των πολιτικών, κοινωνικό-οικονομικών και πολιτισμικών συνθηκών στο χρόνο και στο χώρο, σε μια πολυσύνθετη αλληλεπίδραση δυναμικών που έχουν σχέση τόσο με τον εθνικό και περιφερειακό χώρο όσο και με το διεθνές πλαίσιο της εποχής.

Μπορεί να διαφέρει ως προς την τυπολογία, τα ποιοτικά αλλά και ποσοτικά χαρακτηριστικά της στις διάφορες κοινωνίες και χωρικές ενότητες, αλλά και εξ ίσου σημαντικό, το φαινόμενο μπορεί να εκδηλωθεί με διαφορετική μορφή, στη μεγάλη διάρκεια του χρόνου στις διαφορετικές κοινωνίες, αλλά και μέσα στην ίδια κοινωνία.

Οι τάσεις για Εσωτερική Μετακίνηση είναι μία κατ' εξοχή δυναμική συνιστώσα του «χώρου». Η εξέλιξη κάθε τοπικού πληθυσμού εξαρτάται από την αλληλεπίδραση των γεννήσεων, των θανάτων και της μετανάστευσης. Δύο είναι οι βασικές ροές σε κάθε πληθυσμιακό σύστημα - ο αριθμός των ατόμων που εισέρχονται στο σύστημα και ο αριθμός των ατόμων που εξέρχονται από αυτό. Τα άτομα γεννιούνται μέσα σε ένα πληθυσμιακό σύνολο, γερνούν με την πάροδο του χρόνου, ίσως να αναπαραχθούν και θα εγκαταλείψουν τον πληθυσμό λόγω μετανάστευσης ή αναπόφευκτα λόγω θανάτου. Η μείωση των επιπέδων γεννητικότητας και τα σταθερά επίπεδα της θνησιμότητας στις πιο πολλές ανεπτυγμένες χώρες έχουν αναδείξει τη μετανάστευση σαν ουσιώδη παράγοντα της περιφερειακής πληθυσμιακής αλλαγής. Σαν τελικό αποτέλεσμα

η μετακίνηση όχι μόνον επιδρά στο μέγεθος του πληθυσμού της περιοχής αλλά επίσης αλλάζει τη δομή / σύνθεση του πληθυσμού αυτού επιλεκτικά, προσθέτοντας ή αφαιρώντας πληθυσμό με διακριτά χαρακτηριστικά.

Με την συστηματική μελέτη των πληθυσμιακών συστημάτων, αναλύοντας τους τύπους του πληθυσμιακού μεγέθους, της δομής, της σύνθεσης και της κατανομής των τύπων αυτών που προέρχονται από τις σχέσεις μεταξύ των δημογραφικών παραγόντων (γεννητικότητα, θνησιμότητα, μετανάστευση) ασχολείται η (τυπική) δημογραφία ενώ η κοινωνική δημογραφία έχει ως στόχο να αναγνωρίσει, να εμφανίσει και να αναλύσει συστηματικά και με ακρίβεια τις συνδέσεις των κοινωνικών και δημογραφικών διαδικασιών. Επιπλέον, η πολυπεριφερειακή δημογραφία επικεντρώνεται στην εξέλιξη των αλληλεξαρτωμένων δημογραφικών συνιστωσών σε μια δυναμική θεώρηση των διαδράσεων στο χώρο.

1.2 ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΤΑΣΗΣ ΓΙΑ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΣ-ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Ο όρος *κινητικότητα* χρησιμοποιείται ως ευρύτερη έννοια στις μελέτες της μετανάστευσης. Περιλαμβάνει όλα τα είδη των μετακινήσεων στο χώρο, εποχιακές και μόνιμες και καλύπτει μετακινήσεις διαφόρων αποστάσεων.

Ωστόσο η λέξη *μετανάστευση* έχει χρησιμοποιηθεί για δύο σχετικούς αλλά διαφορετικούς δείκτες της κινητικότητας: αριθμός *μεταναστεύσεων* (όπου η μετανάστευση θεωρείται σαν *γεγονός* όπως η γέννηση και ο θάνατος) και αριθμός *μεταναστών* (όπου η μετανάστευση θεωρείται σαν *μετάβαση* από την μία κατάσταση στην άλλη). Έτσι ένα από τα κεντρικά προβλήματα στην

μέτρηση της μετανάστευσης ξεκινά σαν αποτέλεσμα των διαφορετικών πηγών πληροφοριών.

Ο όρος *μετακίνηση* είναι πιο αυστηρός και σχετίζεται με την αλλαγή κατοικίας για μια τουλάχιστον ελάχιστη περίοδο χρόνου. Ο επιχειρησιακός ορισμός που δίνεται διεθνώς για την *εσωτερική μετακίνηση* είναι «αλλαγή κατοικίας από μια διοικητική μονάδα σε μια άλλη στο εσωτερικό της ίδιας χώρας» (United Nations, 1978)

Κύρια πηγή στοιχείων για την εσωτερική μετακίνηση διεθνώς αποτελούν οι εθνικές απογραφές πληθυσμών. Τα άτομα κατηγοριοποιούνται ως μετανάστες ή μη, με ειδικές ερωτήσεις που αφορούν είτε στον τόπο κατοικίας τους πριν την απογραφή (σε δεδομένη περίοδο αναφοράς το έτος, ή τα πέντε έτη), είτε στον τόπο γέννησης, είτε στον τόπο συνήθους διαμονής, ή και σε συνδυασμούς αυτών.

Τα στοιχεία που προέρχονται από τις απογραφές παρουσιάζουν μειονεκτήματα. Αναφέρουμε μερικά: *πρώτον*, αφορούν και μόνον την περίοδο αναφοράς, (π.χ έτος, πενταετία), *δεύτερον*, δεν περιλαμβάνουν τις ενδιάμεσες μεταναστεύσεις / μετακινήσεις που έχουν πραγματοποιηθεί στην περίοδο αναφοράς, *τρίτον*, τα στοιχεία είναι συνολικά (aggregate) και *τέταρτον*, δεν υπάρχουν πληροφορίες για τους λόγους οι οποίοι υποκίνησαν τη μετανάστευση.

Σε μικρότερη έκταση για τη μελέτη της εσωτερικής μετακινήσεις χρησιμοποιούνται α) αρχεία (κατάλογοι νοικοκυριών, αρχεία από τα συστήματα υγείας κα) όπου μπορεί να γίνει μελέτη των στοιχείων σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, β) ειδικά σχεδιασμένες δειγματοληπτικές έρευνες πάνω στο θέμα.

Πηγή στοιχείων για την εσωτερική μετακίνηση στην Ελλάδα είναι αυτά που συγκεντρώνει η ΕΣΥΕ, σύμφωνα με τις διεθνείς οδηγίες χρησιμοποιώντας το κριτήριο της «πενταετούς περιόδου αναφοράς», στις ανά δεκαετία διεξαγόμενες απογραφές πληθυσμού - κατοικιών.

1.3 ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ ΣΤΗΝ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ

Τα μεταναστευτικά ρεύματα στο εσωτερικό της χώρας στη δεκαετία του 1940 προκαλούνται από την εμπόλεμη κατάσταση που έζησε η Ελλάδα στην περίοδο αυτή.

Η δεκαετία του '40 είναι η πιο δραματική και πιθανότατα η πιο ουσιαστική σε ότι αφορά τις μαζικές μετακινήσεις των πληθυσμών, και των πόλεων και της υπαίθρου. Για την περίοδο αυτή που δεν έχει μελετηθεί ιδιαίτερα (Κοτζαμάνης:1990) έχουμε λίγα αριθμητικά στοιχεία, και ο χειρισμός τους πρέπει να γίνεται με ιδιαίτερη προσοχή.

Από την δεκαετία του '50 και μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 1970, η μετακίνηση των εσωτερικών μεταναστών, επιλεκτική σχεδόν ως προς την Αθήνα και την Θεσσαλονίκη, οι οποίες συγκέντρωναν και το μεγαλύτερο μέρος της βιομηχανίας της χώρας, συνετέλεσε στην πληθυσμιακή υπερσυγκέντρωση των δύο αυτών πόλεων. Συγχρόνως και παράλληλα με την εξωτερική μετανάστευση, η οποία έφθασε σε σημείο αιχμής στην δεκαετία του 60, συνετέλεσαν στην αύξηση του μεγέθους των αστικών κέντρων και την συρρίκνωση του πληθυσμού των περισσότερων περιοχών της υπαίθρου, παρόλο που στην περίοδο αυτή οι συνθήκες στον αγροτικό χώρο βελτιώθηκαν. Η ενδοαγροτική μετακίνηση, είχε μια αξιοσημείωτη παρουσία στην περίοδο αυτή. Στο τέλος της δεκαετίας του 1970, τα στοιχεία της απογραφής, έδειξαν πτώση του ρυθμού αύξησης του πληθυσμού των Π. Σ Αθηνών και Θεσσαλονίκης και εμφανίστηκαν οι πρώτες τάσεις για αναστροφή των μεταναστευτικών κατευθύνσεων. Μειώθηκαν οι μετακινήσεις από τις αγροτικές περιοχές στις πόλεις αλλά και προς τις άλλες αγροτικές περιοχές και καταγράφηκαν οι πρώτες ενδείξεις για «αναχωρήσεις» από τις πόλεις προς την ύπαιθρο. Στην πενταετία 1975-81, η οποία συμπίπτει χρονικά με την διεθνή οικονομική ύφεση

αλλά και με την πρώτη μεταπολιτευτική περίοδο στην Ελλάδα, έχουμε και τον μεγαλύτερο όγκο εσωτερικών μεταναστών. (πίνακας 1).

Πίνακας 1. Βασικοί τύποι μεταναστευτικών ροών μεταξύ περιοχών διαφορετικού βαθμού αστικότητας

Εσωτερικοί μετανάστες	1955-61		1965-71		1975-81		1985-91	
	(.000)	(%)* *	(.000)	(%)* *	(.000)	(%)* *	(.000)	(%)* *
Σύνολο εσωτερικών μεταναστών* Μεταναστεύοντες από: σε:	644,8		764,5		806,0		598, 9	
Από αγροτικές περιοχές στην Αθήνα	107,8	16,7	117,0	15,3	98,5	12,2	30,4	5,1
Από αγροτικές περιοχές σε άλλες αστικές περιοχές	108,9	16,9	138,7	18,1	129,5	16,1	49,6	8,3
Από αγροτικές περιοχές σε άλλες αγροτικές περιοχές	108,6	16,8	83,8	11,0	55,9	6,9	26,6	4,4
Από άλλες αστικές περιοχές στην Αθήνα	72,8	11,3	93,8	12,3	79,4	9,9	47,2	7,9
Από αστικές περιοχές σε άλλες αστικές περιοχές	35,4	5,5	53,8	7,0	77,7	9,6	73,3	12,2
Από αστικές περιοχές σε αγροτικές περιοχές	23,4	3,6	26,5	3,5	45,6	5,7	73,9	12,3
Από την Αθήνα σε άλλες αστικές περιοχές	18,9	2,9	31,6	4,1	63,2	7,8	60,3	10,1
Από την Αθήνα σε ημιαστικές περιοχές	9,2	1,4	14,9	1,9	38,5	4,8	52,5	8,8
Από την Αθήνα σε αγροτικές περιοχές	12,3	1,9	18,7	2,4	48,6	6,0	64,4	10,8

* Δεν συμπεριλαμβάνονται οι μετακινηθέντες εντός των Π. Σ Αθηνών και Θεσ / νίκης

** Ως ποσοστό επί του συνόλου όλων των μεταναστεύσεων της περιόδου

Πηγή: ΕΣΥΕ, Αποτελέσματα απογραφών πληθυσμού 1961, 1971, 1981, 1991 (ίδιοι υπολογισμοί)

Στην δεκαετία του '80 με την πλήρη ένταξη της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα διαμορφώνεται ένα νέο οικονομικό και κοινωνικό πλαίσιο. Τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα (1986), το Πρώτο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (1988), η Κοινή Αγροτική Πολιτική βοήθησαν στην καλύτερευση των όρων στον γεωργικό τομέα αλλά και στην ανάπτυξη της περιφέρειας γενικότερα. Την ίδια περίοδο η Ελλάδα μεταλλάσσεται από χώρα «εξόδου» σε χώρα «εισόδου» όσον αφορά την διεθνή μετακίνηση. Στην δεκαετία αυτή, οι αλλαγές στην χωρική κατανομή του πληθυσμού εντοπίζονται, στην πτώση του ρυθμού πληθυσμιακής αύξησης των αστικών κέντρων γενικά και στην πληθυσμιακή ανάκαμψη ζωνών της υπαίθρου, κυρίως των παράκτιων/νησιωτικών και καταγράφεται πιο έντονα η τάση για σταθεροποίηση της γεωγραφικής κατανομής του πληθυσμού.

Η εσωτερική μετανάστευση της περιόδου 1985-91 εμφάνισε, δύο κύρια χαρακτηριστικά: (πίνακας 1)

A. Μείωση του όγκου της εσωτερικής μετακίνησης - Ύφεση του φαινομένου

Έχουμε μια σημαντική πτώση του αριθμού των εσωτερικών μετακινήσεων τόσο σε απόλυτο όσο και σε ποσοστό στο σύνολο των μελών των νοικοκυριών της χώρας (9 στα 100 μέλη των Ελληνικών νοικοκυριών είχαν αλλάξει τόπο κατοικίας μεταξύ 1975-81 ενώ ο αριθμός αυτός μόλις φθάνει τα 6,2 μέλη το 1985-91). Η ύφεση προκλήθηκε από τα αστικά κέντρα, όλων των μεγεθών, τα οποία προσέλκυσαν λιγότερους μετανάστες στην περίοδο 1985-91.

B. Τάση για αναστροφή των μεταναστευτικών κατευθύνσεων.

Η τάση πληθυσμιακής αποκέντρωσης της προηγούμενης περιόδου ενισχύεται χωρίς όμως και να μπορούμε να μιλάμε για αυξημένα επίπεδα εισροών αστικής προέλευσης μεταναστών στις αγροτικές περιοχές.

Η ύφεση και η περιορισμένη έκτασης αναστροφή επέδρασαν συνδυαστικά και σωρευτικά στην χωρική έκφραση της εσωτερικής μετακίνησης. Έτσι η εικόνα του φαινομένου διαγράφεται ως εξής: (πίνακες 1,2)

Πίνακας 2. Μέλη νοικοκυριών 5 ετών και πάνω ως προς τον τόπο διαμονής κατά τις απογραφές 1981, 1991 και κατά τον Δεκέμβριο 1975 και 1985 (αντίστοιχα).

Εγκατασταθέντες, αναχωρήσαντες και ισοζύγιο εσωτερικής μετανάστευσης.

Τόπος διαμονής κατά την απογραφή	Μετακινήθεντες κατά την περίοδο Δεκεμβρίου 1975 – απογραφή 1981				Μετακινήθεντες κατά την περίοδο Δεκεμβρίου 1985 – απογραφή 1991			
	Εγκατασταθέντες από άλλη περιοχή της Ελλάδας*	Αναχωρήσαντες προς άλλη περιοχή της Ελλάδας*	Ισοζύγιο εσωτερικής μετανάστευσης (+ ή -)	%	Εγκατασταθέντες από άλλη περιοχή της Ελλάδας*	Αναχωρήσαντες προς άλλη περιοχή της Ελλάδας*	Ισοζύγιο εσωτερικής μετανάστευσης (+ ή -)	%
Σύνολο Ελλάδας	805930	805930	0		598931	598931	0	
Αστικές περιοχές	528510	377820	150690	2,9	307662	404073	-96411	-1,7
Π.Σ Αθηνών	217190	150240	66950	2,4	96682	177304	-80622	-2,8
Π.Σ Θεσσαλονίκης	77030	44160	32870	5,1	46734	47447	-713	-0,1
Αστικές 50.000+	76070	47200	28870	5,4	52346	60986	-8640	-1,2
Αστικές 30.000-49.999	87190	67860	19330	3,1	40359	53113	-12754	-2,4
Αστικές 10.000-29.999	71030	68360	2670	0,5	71541	65223	6318	0,8
Ημιαστικές περιοχές	111650	107120	4530	0,4	109893	72976	36917	3,0
Ημιαστικές 5.000-9.999	40670	37650	3020	0,9	50756	28647	22109	4,8
Ημιαστικές 2.000-4.999	70980	69470	1510	0,2	59137	44329	14808	1,9
Αγροτικές περιοχές	165770	320990	-155220	-5,7	181376	121882	59494	2,2
Αγροτικές 1.000-1.999	51780	67720	-15940	-2,2	49709	32334	17375	2,3
Αγροτικές 500-999	51570	95610	-44040	-4,8	56725	29768	16957	1,8
Αγροτικές > 500 κατ.	62420	157660	-95240	-8,8	74942	49780	25162	2,4

* Δεν συμπεριλαμβάνονται οι μετακινήθεντες εντός των Π.Σ Αθηνών και Θεσ/νίκης
 Πηγή: ΕΣΥΕ, Αποτελέσματα απογραφών πληθυσμού 1981, 1991 (ίδιοι υπολογισμοί)

Α. Εσωτερική μετακίνηση ως προς τον όγκο, τις μεταναστευτικές ροές και τα μεταναστευτικά ισοζύγια.

Πρώτον: Πληθυσμιακή ανάκαμψη των αγροτικών περιοχών

Η μείωση του αριθμού των αναχωρήσεων, εκροών από τις αγροτικές περιοχές είναι το πιο σημαντικό φαινόμενο της περιόδου. Οι αγροτικές περιοχές ενισχύονται από αστικής-αγροτικής κατεύθυνσης μετακίνηση, ενώ η ενδοαγροτική μετακίνηση έχει φθάσει στα χαμηλότερα επίπεδα της μεταπολεμικής περιόδου.

Δεύτερον: Σμίκρυνση του ρόλου της πρωτεύουσας ως αποδέκτη μεταναστευτικών ροών γενικά.

Ο αριθμός των εγκατασταθέντων στο Π.Σ Αθηνών που προέρχονται από κάποιο άλλο δήμο ή κοινότητα της χώρας εκτός του Πολεοδομικού Συγκροτήματος μειώνεται κατά το ήμισυ από την προηγούμενη απογραφή ενώ ο αριθμός των αναχωρούντων από το Π.Σ. Αθηνών αυξάνει. Έτσι δημιουργείται ένα αρνητικό μεταναστευτικό υπόλοιπο 80 χιλιάδων ατόμων περίπου ή αλλιώς μια απώλεια 2,8% του πληθυσμού της. Η μετακίνηση από τις αγροτικές περιοχές προς αυτήν μειώνεται ακόμη περισσότερο στην περίοδο αυτή.

Τρίτον: Λιγότερες εισροές στα αστικά κέντρα - αρνητικά μεταναστευτικά ισοζύγια

Η εικόνα διαφοροποιείται αν δούμε αναλυτικά τις πληθυσμιακές υποκατηγορίες των λοιπών αστικών περιοχών.

- Το Π.Σ Θεσσαλονίκης δείχνει το 1985-91 σημεία ανάσχεσης των μετακινήσεων προς αυτό, σε αντίθεση με το Π.Σ Αθηνών, το οποίο ήδη από το 1975-81 έδειξε αντίστοιχες τάσεις. Η εσωτερική μετακίνηση ουσιαστικά δεν επιδρά στην αύξηση/ μείωση του πληθυσμού του Π.Σ Θεσσαλονίκης αφού οι εισροές/ εκροές εσωτερικών μεταναστών εξισορροπούνται.

- Τα λοιπά αστικά κέντρα στο σύνολό τους φαίνεται ότι και αυτά έλκουν λιγότερο τους εσωτερικούς μετανάστες στην περίοδο 1985-91 αφού ο αριθμός

των εγκατασταθέντων σε αυτά μειώνεται σημαντικά ενώ ο αριθμός των αναχωρησάντων από αυτά παραμένει σχεδόν σταθερός.

Αναλυτικά, κατά μέγεθος αστικού κέντρου:

α) Μεγάλες πόλεις των 50.000 κατ. και άνω: Έχουν μικρές πληθυσμιακές απώλειες λόγω αρνητικού μεταναστευτικού ισοζυγίου. Οι πόλεις αυτές αντλούν τους μετανάστες αυτής της περιόδου καταρχήν από την Αθήνα αλλά και από τις άλλες αστικές και αγροτικές περιοχές της χώρας (στην προηγούμενη περίοδο οι εισοδοί σε αυτές προέρχονταν κατά 38% από τις αγροτικές περιοχές).

β) Μεσαίες πόλεις των 30.000-49.999 κατ.: Πλήττονται περισσότερο από τα άλλα αστικά κέντρα λόγω της μεγάλης πτώσης των εισροών σε αυτές και έχουν από τις μεγαλύτερες απώλειες πληθυσμού της περιόδου (-2,4%) μετά από αυτή του Π.Σ Αθηνών (-2,8%). Οι πόλεις αυτού του μεγέθους τροφοδοτούνται εξίσου με μετανάστες από αγροτικές περιοχές και από τα λοιπά αστικά κέντρα, και λιγότερο από την Αθήνα (το 1975-81 οι μετανάστες προήλθαν κατά 42% από τις αγροτικές περιοχές).

γ) Μικρές πόλεις των 10.000-29.999 κατ. Δεν παρουσιάζουν αλλαγές στην μεταναστευτική διαδικασία. Έχουν θετική σχέση με τις άλλες αστικές περιοχές, ιδιαίτερα με το Π.Σ Αθηνών (39% των μεταναστών προέρχονται από αυτό) και μικρότερη εξάρτηση από τις περιοχές της υπαίθρου (19%).

Τέταρτον: *Αυξημένος αριθμός εγκαταστάσεων στις ημιαστικές περιοχές με προέλευση κύρια κατοίκους των Π.Σ Αθηνών και Θεσσαλονίκης.*

Αυτό καταγράφει εν μέρει την επέκταση των πολεοδομικών συγκροτημάτων προς τους γειτονικούς τους δήμους/ κοινότητες που στατιστικά ταξινομούνται ως ημιαστικοί αλλά ουσιαστικά υπάγονται στο ίδιο λειτουργικό σύνολο (Κυριαζή-Άλλισον:1994), (Πετράκος και Μαρδάκης:1999).

Πέμπτον: *Ανάκαμψη των αγροτικών περιοχών κάτω των 500 κατ.*

Σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο 1975-81 οι διαφορές είναι εντυπωσιακές. (πίνακας 2). Όπως δείχνουν τα στοιχεία της ΕΣΥΕ, όχι μόνον ο αριθμός των αναχωρησάντων από αυτές μειώνεται εξαιρετικά αλλά συγχρόνως έχουμε και θετικές εισροές σε αυτές, με αποτέλεσμα, μια αύξηση του πληθυσμού κατά 25 χιλιάδες. Οι εσωτερικοί μετανάστες των μικρών αυτών κοινοτήτων έχουν στην συντριπτική τους πλειοψηφία αστική προέλευση, από το Π.Σ Αθηνών κατά 38% και από τις άλλες πόλεις κατά 33%. Αντίθετα, οι ίδιες αυτές περιοχές στην προηγούμενη περίοδο 1975-81, προσέλκυσαν τους μετανάστες τους κύρια από τις άλλες αγροτικές περιοχές (32%) όσο και από τα αστικά κέντρα.

-

B. Εσωτερική μετακίνηση κατά Περιφέρειες Ανάπτυξης (ΥΠΑ) και βαθμό αστικότητας (πίνακας 3)

Τα κύρια χαρακτηριστικά της εσωτερικής μετακίνησης στην περίοδο 1985-91, δηλαδή η ύφεση και η αναστροφή, γίνονται εμφανή και σε περιφερειακό και σε επίπεδο περιοχών διαφορετικού βαθμού αστικότητας. Όμως τόσο η ύφεση όσο και η αναστροφή δεν εμφανίζονται γεωγραφικά ισόρροπα κατανεμημένες. Έτσι, αν και έχουμε άμβλυνση στην εξέλιξη του φαινομένου στην περίοδο, έχουμε όμως και διατήρηση μέρους των ανισοτήτων. Θα πρέπει λοιπόν να γίνει διάκριση μεταξύ των περιφερειών όπου συνεχίζεται η απώλεια πληθυσμού, αν και σε χαμηλότερα επίπεδα από τις προηγούμενες περιόδους, και εκείνων όπου τα μεταναστευτικά ισοζύγια έχουν σταθεροποιηθεί ή και ακόμη αναστραφεί σε θετικές εισροές πληθυσμών.

Πίνακας 3. Μεταβολή πληθυσμού ως ποσοστό * επί του πληθυσμού αναφοράς της περιοχής, κατά Υπηρεσία Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΥΠΑ), και βαθμό αστικότητας

Τόπος κατοικίας κατά την απογραφή 1981, 1991	1975-1981				1985-1991			
	Σύνολο %	Αστικές περιοχές %	Ημιαστικές περιοχές %	Αγροτικές περιοχές %	Σύνολο %	Αστικές περιοχές %	Ημιαστικές περιοχές %	Αγροτικές περιοχές %
I. Α. Μακεδονίας-Θράκης	-2,3	4,3	-4,6	-6,8	-0,8	-0,3	-2,1	-0,8
II. Κεντρικής Μακεδονίας	0,8	4,5	-0,3	-0,6	0,8	-0,3	2,9	1,9
III. Δυτικής Μακεδονίας	-2,3	4,1	-4,6	-5,1	-1,7	-5,1	-3,9	0,6
IV. Ηπείρου	-5,0	-0,4	0,5	-7,3	0,2	-2,8	-3,0	2,3
V. Θεσσαλίας	-3,6	4,1	-5,3	-10,4	-0,9	2,4	-0,4	0,4
VI. Ιονίων Νήσων	-4,0	0,2	-9,5	-4,1	1,2	-1,5	-2,0	2,8
VII. Δυτικής Ελλάδας	-3,3	2,5	-5,5	-7,9	-0,4	-1,1	-2,9	1,0
VIII. Στερεάς Ελλάδας	-1,2	2,0	2,0	-4,5	2,4	-2,6	3,6	4,4
IX. Αττικής	3,4	2,6	15,6	17,2	0,9	-2,1	14,8	16,5
X. Πελοποννήσου	-3,2	-0,2	-1,7	-5,0	1,7	-2,5	2,1	3,3
XI. Νήσοι Βορείου Αιγαίου	-3,6	-2,5	-3,1	-4,3	-0,7	-4,4	-1,9	1,5
XII. Νήσοι Νοτίου Αιγαίου	-1,3	-2,1	2,0	-2,4	1,5	-3,7	2,8	5,2
XIII. Κρήτης	-0,5	5,3	-0,8	-4,6	1,4	0,8	1,4	2,0

* Διαφορά εγκατασταθέντων – αναχωρησάντων της περιοχής, ως ποσοστό επί του πληθυσμού των μελών νοικοκυριών 5 ετών και άνω των αντίστοιχων περιοχών
Πηγή: ΕΣΥΕ, Αποτελέσματα απογραφών πληθυσμού 1981, 1991 (ίδιοι υπολογισμοί)

Από τον πίνακα 3 διαπιστώνεται μια δυαδικότητα στην αποτύπωση του φαινομένου της εσωτερικής μετακίνησης σε επίπεδο ΥΠΑ. Διακρίνουμε από τη μια, περιφέρειες με απώλειες πληθυσμού, έστω και σε μικρά ποσοστά, και αυτές είναι «περιφέρειες με σύνθετο πρόβλημα ανεργίας και ανάπτυξης (Ηπειρος, Δ.

Ελλάδα, Β. Αιγαίο) - περιφέρειες με προβλήματα στην αγορά εργασίας (Αττική, Θεσσαλία, Δ. Μακεδονία)» (Οικονόμου, 1996) και από την άλλη, σε περιφέρειες με μικρές πληθυσμιακές αυξήσεις και αυτές είναι περιφέρειες με μεγάλα αστικά κέντρα, με εντατική γεωργία και με συγκριτικό πλεονέκτημα τον τουρισμό.

Γ. Εσωτερική μετακίνηση του πεδινού, ημιορεινού και ορεινού πληθυσμού.

Στην περίοδο 1985-91 έχουμε μια μικρή προσέλκυση μεταναστών στις ημιορεινές περιοχές. Η πληθυσμιακή τόνωση μπορεί να αιτιολογηθεί από τις νέες συνθήκες του γεωργικού τομέα που δημιουργήθηκαν σε αυτές όπως π. χ αναδασμός της γης, αναδιάρθρωση των καλλιεργειών, την ανάπτυξη τουριστικών πόλων εσωτερικού τουρισμού, αλλά και λόγω της εξωαστικής επέκτασης κατοικίας (κύριας και δευτερεύουσας/ παραθεριστικής).

1.4 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΩΝ

-

Η εσωτερική μετακίνηση είναι επιλεκτική και ως προς το φύλο και ως προς την ηλικία των μεταναστών. Αυτονόητο είναι εξ άλλου, ότι το *ποιος* μετακινείται είναι σε άμεση συνάρτηση με το *πού* μεταναστεύει. Συνοπτικά:

- Φύλο: Εξακολουθεί να ισχύει η παλαιά τάση όλης της μεταπολεμικής περιόδου, δηλαδή η μετανάστευση προς στις αστικές περιοχές να είναι «γυναικεία», ενώ όσο κατεβαίνουμε την πληθυσμιακή κλίμακα της περιοχής του τόπου εγκατάστασης, η μετανάστευση να στρέφεται προς μια μικρή υπεροχή των ανδρών.

- Ηλικία: Στην περίοδο 1985-91 ισχύει ότι και στις προηγούμενες περιόδους, δηλαδή η κινητικότητα να πραγματοποιείται από άτομα ηλικίας των 20-34 ετών, ενώ υπάρχουν ενισχυτικές τάσεις για κινητικότητα της ηλικιακής κατηγορίας 45-64 ετών. Γενικά, μπορούμε να πούμε ότι υπάρχει μια ανταλλαγή

ηλικιών μεταξύ των αστικών κέντρων και των περιοχών της υπαίθρου. Συγκεντρώνουν σε αυτά τους νέους των 19-24 ετών (που υποδηλώνει τριτοβάθμια εκπαίδευση) και στέλνουν τις ώριμες των 45-64 ετών ηλικίες (που πιθανότατα υποδηλώνει πρόωρη συνταξιοδότηση) στις περιοχές της υπαίθρου. Έτσι γίνεται μια ηλικιακή ανταλλαγή στις περιοχές της υπαίθρου όπου εξάγεται νέο εργατικό δυναμικό και εισάγονται συνταξιούχοι και, παρόλο ότι τα μεταναστευτικά ισοζύγια είναι συχνά κοντά στο μηδέν, αυτό προκαλεί μια τροποποίηση της δημογραφικής δομής στις περιοχές προορισμού και προέλευσης. (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 1995)

- Οικονομικά ενεργοί - άνεργοι: Οι εσωτερικοί μετανάστες ανήκουν στην κατηγορία των οικονομικά ενεργών σε ποσοστό υψηλότερο από τους μη μετανάστες των ίδιων περιοχών (49% έναντι 43%) και καταγράφονται ως άνεργοι σε μεγαλύτερο ποσοστό από αυτούς (8,4% έναντι 7,7). Η τάση αυτή είναι γνωστή από τις προηγούμενες περιόδους μετανάστευσης. Η αστική ανεργία είναι υψηλή και πλήττει κυρίως τις γυναίκες μετανάστριες. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι ο όγκος των ανέργων εσωτερικών μεταναστών της χώρας όπου και αν εγκαθίσταται, προέρχεται κατά 66% από τις αστικές περιοχές της χώρας. Οι ημιαστικές και αγροτικές περιοχές, όμως, εμφανίζουν ακόμα υψηλότερα ποσοστά ατόμων με προέλευση τα αστικά κέντρα (περίπου 77%) που δηλώνουν άνεργοι την ημέρα της απογραφής. Πρόκειται για νεαρά άτομα, κυρίως νέες γυναίκες. Μπορούμε ίσως να υποθέσουμε ότι τα άτομα αυτά μετά την φοίτηση τους σε κάποιο Ανώτερο/ Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα σε αστικό κέντρο της χώρας επιστρέφουν στον τόπο καταγωγής τους. Πρόκειται για *ανεργία αναμονής*, για «εποχιακή ανεργία»; Μήπως μπορούμε να ισχυρισθούμε ότι οι περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης στον εξωαστικό χώρο είναι ένας *μύθος*;

- Κλάδος απασχόλησης: Παρατηρείται ότι τόσο οι άνδρες όσο και οι γυναίκες μετανάστες έχουν πολύ υψηλότερα ποσοστά απασχόλησης στον κλάδο

των τραπεζών/ λοιπών υπηρεσιών σε σύγκριση με αυτούς που δεν είχαν μεταναστεύσει στην υπό μελέτη περίοδο (άνδρες-μετανάστες 36%/μη μετανάστες 19%, γυναίκες-μετανάστριες 54%/ μη μετανάστριες 37%). Το ποσοστό απασχόλησης στον κλάδο αυτόν μειώνεται καθώς κατεβαίνουμε την πληθυσμιακή κλίμακα του τόπου κατοικίας. Ο κλάδος της βιομηχανίας/ ηλεκτρισμού είναι αξιόλογος κλάδος απασχόλησης για τους εσωτερικούς μετανάστες των αστικών κέντρων. Το εμπόριο/ εστιατόρια/ ξενοδοχεία ενώ στις αστικές και ημιαστικές περιοχές ασκείται σε μεγαλύτερο (ή και ίσο) ποσοστό από τους «ντόπιους», στις αγροτικές περιοχές φαίνεται να κερδίζουν τους μετανάστες που απασχολούνται σε αυτό σε μεγαλύτερα ποσοστά.

- Θέση στο επάγγελμα: Οι εσωτερικοί μετανάστες της περιόδου 1985-91 εμφανίζουν υψηλότερο ποσοστό άσκησης μισθωτής εργασίας (69%) και από τους μη-μετανάστες της ίδιας περιόδου (52%) αλλά και από το μέσο όρο της χώρας για το 1991 (53,5%), φαινόμενο κατανοητό αφού τα επαγγέλματα και ο κλάδος στον οποίο απασχολούνται είναι οι κατεξοχήν τομείς μισθωτής εργασίας.

1.5 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Επανερχόμαστε στην αρχική ερώτηση: Πόσο «γνωρίζουμε» την εσωτερική τάση μετακίνησης, ειδικά αυτή που εκδηλώνεται στο σύγχρονο περιβάλλον των τόσο έντονων και γρήγορων αλλαγών; Όσο πιο πολύπλοκο ένα σύστημα τόσο πιο δύσκολα αποκρυπτογραφείται και όσο πιο μακρινοί είναι οι χρονικοί ορίζοντες τόσο πιο αβέβαιοι γίνονται οι ορισμοί. Θα ήταν μεθοδολογικά ίσως πιο σωστό αντί του όρου *μετανάστευση* (migration) να χρησιμοποιείται ο όρος *κινητικότητα* (mobility);

Είναι η ύφεση, που καταγράφηκε στο φαινόμενο σε πολλές χώρες του δυτικού κόσμου στην πρόσφατη περίοδο, ένα πραγματικό φαινόμενο, είναι

αντικατάσταση των μακροχρόνιων μεταναστεύσεων από μια γενικευμένη κυκλοφορία των ατόμων με προσωρινό χαρακτήρα στον χώρο, ή και τα δυο; Η *κινητικότητα* του πληθυσμού είναι μια έννοια σύνθετη και ευρεία. Περιλαμβάνει όχι μόνον τις μόνιμες μεταναστεύσεις και αφορούν όλο τον πληθυσμό αλλά και αυτές που έχουν προσωρινό χαρακτήρα (εποχιακές, εβδομαδιαίες, ή και ημερήσιες, μετακινήσεις προς τον τόπο εργασίας, τόπο σπουδών κλπ.) και αφορούν κυρίως τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό αλλά και μέρος του μη ενεργού.

Οι απογραφές, όπως είδαμε, συγκεντρώνουν τα στοιχεία της μονιμότερης μετανάστευσης λόγω του φίλτρου «αλλαγή κατοικίας στη συγκεκριμένη πενταετία» και αυτή αποτελεί ένα μέρος μόνον των συνολικών μεταναστεύσεων στο χώρο. Η απογραφή του 1991 στην Ελλάδα έδωσε έναν μεγάλο αριθμό εσωτερικών μεταναστεύσεων με περίοδο αναφοράς *το έτος* (260 χιλ. για το 1990-91 έναντι των 600 χιλ. για το 1985-91). Αν υποθέσουμε ότι δεν υπήρξαν «μεταναστεύσεις για απογραφικούς λόγους», σε τέτοια τουλάχιστον έκταση και προς τέτοιες κατευθύνσεις που να αλλοιώνουν την εικόνα της εσωτερικής μετανάστευσης, τότε έχουμε μια αυξημένη κινητικότητα που καταγράφεται στο μικροδιάστημα του έτους και της οποίας η πληροφορία χάνεται/ καλύπτεται στην περίοδο της πενταετίας όπου συσσωρεύονται οι πιο μακρόχρονες μετακινήσεις. Επιπλέον, αν στον πληθυσμό των μετακινήθων την περίοδο 1985-91 προστεθεί και αυτός που πραγματοποίησε ενδιάμεση μετανάστευση στο διάστημα αυτό (περίπου 40 χιλ. μέλη νοικοκυριών για το 1985-91) και χωρίς να λάβουμε υπόψη μας άλλους συνδυασμούς ενδιάμεσων μεταναστεύσεων, που εξ άλλου αγνοούμε, τότε ο όγκος των μεταναστεύσεων λογικά θα πρέπει να είναι πολύ μεγαλύτερος (Κυριαζή- Άλλισον, 1998). έχουμε λοιπόν να κάνουμε με έναν πληθυσμό περισσότερο κινητικό από ότι δείχνουν τα στοιχεία της περιόδου 1985-91;

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση φαίνεται ότι κυριαρχούν οι ημερήσιες ή και εβδομαδιαίες μετακινήσεις (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 1995). Οι λόγοι που εξηγούν αυτού του είδους την κινητικότητα είναι η γενικότερη αποσύνδεση τόπου κατοικίας - τόπου άσκησης οικονομικής δραστηριότητας μερικές φορές ακόμη και στον γεωργικό τομέα, τον πιο στενά συνδεδεμένο με τον τόπο κατοικίας. Να υποθέσουμε ότι και στην Ελλάδα συμβαίνει το ίδιο;

Ο μειωμένος αριθμός των μετακινήσεων στο εσωτερικό των κρατών της Ενωμένης Ευρώπης αλλά και της Ελλάδας μπορεί να έχουν τις αιτίες τους α) στην γήρανση του πληθυσμού και ως εκ τούτου την εξάντληση των δεξαμενών των «εν δυνάμει» μεταναστών, β) στην ύπαρξη και άλλου απασχολούμενου μέλους στην οικογένεια -περισσότερο από ποτέ έχουμε και την σύζυγο να έχει δική της επαγγελματική ζωή - γεγονός που λειτουργεί ανασταλτικά σε μια απόφαση για μετακίνηση, γ) στην καλυτέρευση του βιοτικού επιπέδου και ως εκ τούτου την αδιαφορία για παραπέρα βελτίωση του δια μέσου της εσωτερικής μετακίνησης.

Η αλλαγή, «αναστροφή» στις τάσεις των μεταναστευτικών κατευθύνσεων μπορεί να προσδιορισθεί είτε σαν θετική στάση (αριθμός ατόμων που στρέφονται από τις πόλεις στο χωριό), είτε σαν αρνητική στάση (αριθμός ατόμων της υπαίθρου που δεν στρέφονται προς τις πόλεις).

Τα στοιχεία της τελευταίας απογραφής έδειξαν ότι υπάρχει μια μικρής έκτασης αναστροφή μετακινήσεων από τις πόλεις των νομών στις περιοχές υπαίθρου του ίδιου του νομού σε μεγάλο μέρος της χώρας (Κυριαζή- Άλλισον, 1998). Αυτή μπορεί να προέρχεται από εγκατάσταση από την πόλη στο χωριό λόγω συνταξιοδότησης, από μετανάστευση για αλλαγή και του τόπου κατοικίας και του τόπου άσκησης οικονομικής δραστηριότητας στις αγροτικές περιοχές, ή και από μετανάστευση μόνο για αλλαγή κατοικίας χωρίς αλλαγή τόπου εργασίας που εξακολουθεί να είναι η πόλη. Στις δύο πρώτες περιπτώσεις έχουμε ουσιαστική αποσύνδεση με την πόλη (γνήσια αναστροφή), ενώ στην τελευταία,

η σχέση με την πόλη παραμένει ισχυρή (πλασματική αναστροφή). Αυτή η τελευταία αποτελεί και το μεθοδολογικό πρόβλημα στο να συλληφθεί η έκταση του φαινομένου.

Πολλοί λόγοι δικαιολογούν την έστω και περιορισμένης έκτασης τάση για αναστροφή των μεταναστευτικών ροών της πρόσφατης περιόδου. Από την μία είναι οι αρνητικοί παράγοντες: δυσμενείς οικονομικές, κοινωνικές, περιβαλλοντικές, οικιστικές συνθήκες που αναπτύχθηκαν τα τελευταία χρόνια στις αστικές συγκεντρώσεις. Από την άλλη οι θετικοί παράγοντες: δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στον εξωαστικό χώρο, ανάπτυξη του τουρισμού, βελτίωση των υποδομών στις περιοχές της υπαίθρου, αλλαγή στα καταναλωτικά πρότυπα, κ.ά.

Τα στοιχεία μας όμως σε τόσο μικρό γεωγραφικό επίπεδο (νομό) είναι αξιόπιστα όσον αφορά αυτή την τάση;

Θα καταλήξουμε ότι το φαινόμενο της εσωτερικής μετακίνησης έχει ανεπαρκέστατα προσεγγισθεί λόγω των μεθοδολογικών προβλημάτων στην μέτρηση του και λόγω των ανεπαρκών πληροφοριών για τη μικροχωρική αποτύπωσή του. Θα προτείνουμε άλλη μια φορά ότι για την καλύτερη μελέτη του απαιτούνται ειδικές μελέτες που με μεθόδους προσέγγισης που θα αφορούν το μεταναστευτικό ατομικό /οικογενειακό ιστορικό θα εμβαθύνουν στις διαδρομές /τροχιές των εσωτερικών μεταναστών και θα δώσουν ένα επεξηγηματικό λόγο για τα αίτια της μετακίνησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΜΙΝΙΜΑΛΙΣΜΟΣ

2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο μινιμαλισμός είναι ένα αρχιτεκτονικό ρεύμα που χαρακτηρίζεται από την απόλυτη απλότητα των γραμμών και ξεκίνησε από τη Νέα Υόρκη της δεκαετίας του '70, οι ρίζες του όμως βρίσκονται στην Ευρώπη και απαντώνται στο μανιφέστο με τίτλο "Το λιγότερο είναι περισσότερο" του Γερμανού Ludwig Mies Van Der Rohe, ενός από τους σημαντικότερους αρχιτέκτονες του 20ού αιώνα.

Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος ανάγκασε τον Van Der Rohe να μεταναστεύσει στις Η.Π.Α. για να πάρει αργότερα την αμερικανική υπηκοότητα. Στο τέλος της δεκαετίας του '30 ο Van Der Rohe ήταν διευθυντής της φημισμένης σχολής του Bauhaus στη Γερμανία, όπου υλοποιήθηκαν οι πρώτες του ιδέες για την καθαρότητα των γραμμών και την εφαρμογή των καλλιτεχνικών ιδεών για ένα βιομηχανικό σχεδιασμό με προσωπικότητα.

Οι βασικές αρχές του μινιμαλισμού υπαγορεύουν τη χρήση καθαρών χρωμάτων, την επικράτηση του όλου στα μέρη, τη χρήση απλών και γεωμετρικών γραμμών με μαθηματική ακρίβεια, εργασία με βιομηχανικά υλικά με τον πιο ουδέτερο δυνατό τρόπο και σχεδιασμό πάνω σε ακατέργαστες επιφάνειες. Το αποτέλεσμα που ορίζει αυτό το στιλ με μια λέξη είναι η "καθαρότητα".

Ο μινιμαλισμός δίνει μεγάλη σημασία στον χώρο και στα οικολογικά υλικά. Επικεντρώνει την προσοχή του στις απλές και καθαρές γραμμές. Ένα από τα χαρακτηριστικά που ορίζουν αυτό το ρεύμα είναι η τάση για απόλυτη μονοχρωμία στο πάτωμα, τον τοίχο και το ταβάνι. Τελικά είναι τα κινητά έπιπλα αυτά που δίνουν μια αίσθηση χρώματος στο χώρο. Σε ένα μινιμαλιστικό

χώρο επικρατεί το λευκό χρώμα και όλες οι αποχρώσεις που μας δίνει το φάσμα του, γιατί, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι το λευκό διαθέτει μια ευρεία γκάμα τόνων.

2.2 ΟΡΙΣΜΟΣ

Ο όρος μινιμαλισμός προέρχεται από την αγγλική λέξη minimum, που σημαίνει ελάχιστος. Οι μινιμαλιστές υποστηρίζουν, τη δημιουργία με τα ελάχιστα δυνατά εκφραστικά σύμβολα. Ο μινιμαλισμός, με την ευρεία έννοια της "οικονομίας των μέσων", εκτός από την αρχιτεκτονική, βρήκε απήχηση και σε άλλες μορφές τέχνης, όπως στη Ζωγραφική, στη Μουσική και τον Κινηματογράφο. Ο μινιμαλισμός βασίζεται κυρίως σε ιδέες ανάλογες με τους αφρικανικούς ρυθμούς, που ορίζεται από την επανάληψη κάποιου μοντέλου που αλλάζει ελάχιστα και μεταμορφώνεται σε κάποιο άλλο.

(<http://www.asxetos.gr/libView.aspx?s=98&sc=74&o=-1&ofs=11>)

2.2.1 ΤΑ ΥΛΙΚΑ

Μία από τις αλλαγές που προήλθε από στον μινιμαλισμό ως κίνημα, ήταν η χρήση υλικών όπως το τσιμέντο, το γυαλί, το ασφάλι.

2.2.2 ΤΑ ΧΡΩΜΑΤΑ

Όσο για τα κινητά έπιπλα, ο μινιμαλισμός δεν χρησιμοποιεί σταμπωτά υφάσματα στις πολυθρόνες ή στα μαξιλάρια. Όλα τα χρώματα είναι καθαρά, γεγονός που προσδίδει μια περισσότερο σύγχρονη αίσθηση σε αντιπαράθεση με το μπαρόκ στιλ του 19ου αιώνα.

2.2.3 ΤΟ ΑΙΣΘΗΜΑ ΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Για τον μινιμαλισμό όλα τα υλικά πρέπει να συνθέτουν και να περιγράφουν μια ενότητα. Αυτό συμπυκνώνεται στη απόφθεγμα των μινιμαλιστών "όλα αποτελούν μέρος όλων". Με τον καιρό ο μινιμαλισμός που

γεννήθηκε στα τέλη της δεκαετίας του '70 έφτασε στην ωριμότητά του την δεκαετία του '80 σε σημείο που άσκησε επιρροή όχι μόνο στην αρχιτεκτονική και το σχέδιο αλλά και στη ζωγραφική, τη μόδα και τη μουσική.

(<http://www.in2.gr/dtexnologia.php?id=3126>).

2.3. ΜΙΝΙΜΑΛΙΣΜΟΣ & ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Σε ότι αφορά το σχέδιο, την αρχιτεκτονική και τη διακόσμηση, ο όρος χρησιμοποιείται επίσης για να περιγράψει οτιδήποτε έχει κρατηθεί στα βασικά, δηλαδή εκείνα τα έργα που δεν επιβαρύνουν περιττά στοιχεία, αλλά αντίθετα συγκροτούνται μόνο τα χρήσιμα. Το μινιμαλιστικό σχέδιο είναι βαθιά επηρεασμένο από το παραδοσιακό Ιαπωνικό σχέδιο και την αρχιτεκτονική. Τα παλιά κινήματα όπως το Ολλανδικό De Stijl αποτέλεσαν σημεία αναφοράς. Το κίνημα αυτό διεύρυνε το πεδίο εφαρμογής της οργάνωσης πολύ απλών στοιχείων (γραμμών και επιπέδων) με συγκεκριμένους τρόπους.

Ο αρχιτέκτονας Ludwig Mies van der Rohe υιοθέτησε το σλόγκαν "less is more" (το λιγότερο είναι περισσότερο ή πιο απλά ουκ εν τω πολλώ το ευ) για να περιγράψει την αισθητική τακτική της τοποθέτησης των πολυάριθμων αναγκαίων στοιχείων ενός οικοδομήματος με τέτοιο τρόπο ώστε να δίνεται η εντύπωση της μοναδικής απλότητας. Πέτυχε τον στόχο του χρησιμοποιώντας στοιχεία σε πολλαπλούς ρόλους, πχ το να είναι το πάτωμα και πηγή θέρμανσης.

Ο σχεδιαστής **Buckminster Fuller** υιοθέτησε τον στόχο των μηχανικών "doing more with less" (να επιτυγχάνονται περισσότερα με λιγότερα), αλλά ασχολήθηκε περισσότερο με τη μηχανική παρά με το ίδιο το σχέδιο. Μια αντίστοιχη προσέγγιση ήταν και αυτή του **Dieter Rams**. Το σλόγκαν του "less but better" (πιο λίγο και πιο καλό) ήταν μια μετατροπή του "less is more".

Η ομορφιά μιας κατασκευής αξιοποιεί επίσης και άλλα στοιχεία όπως την σχέση της και το παιχνίδι με το φως, την χρήση απλών και κατανοητών

γεωμετρικών περιγραμμάτων, την χρησιμοποίηση ενός βασικού σχήματος, ή μιας ομάδας τέτοιων, για το σύνολο του έργου, την αξιοποίηση όμορφων και μη κραυγαλέων χρωμάτων και την εφαρμογή φυσικών υφών και χρωμάτων σε καθαρά και λεπτά τελειώματα. Επιπλέον χρησιμοποιεί αρκετά συχνά και το φυσικό χρώμα και σχέδιο φυσικών υλικών (όπως πέτρα ή ξύλο), πολλές φορές σε μεταξύ τους συνδυασμούς. Μπορεί επίσης να χρησιμοποιεί και την χρωματική ισορροπία και την αντίθεση μεταξύ των χρωμάτων διαφορετικών επιφανειών για να βελτιώσει την εικόνα του έργου.

Μια μινιμαλιστική κατασκευή συνήθως χαρακτηρίζεται από τα διακοσμητικά της βιομηχανικής ή και της διαστημικής εποχής (λάμπες, κουζίνες, σκάλες, ηλεκτρονικά κλπ), απλά, αδρά και ίσια στοιχεία (τοίχοι, σκάλες) που μοιάζουν να έχουν φτιαχτεί από μηχανές, επίπεδες ή σχεδόν επίπεδες στέγες, ευχάριστους χώρους και μεγάλα παράθυρα. Όλα τα παραπάνω μαζί με την επιστημονική φαντασία φαίνεται ότι συνέβαλαν στην μελλοντολογική αρχιτεκτονική του τέλους του 20ου αιώνα και στην σύγχρονη διακόσμηση.

Η μινιμαλιστική αρχιτεκτονική η οποία θεωρεί εν πολλοίς τους εσωτερικούς τοίχους άχρηστους, μπορεί να συνέβαλε στην τελική επιβολή του σχεδίου της ανοικτής κουζίνας που συνέχεια με το καθιστικό.

Στον αρχιτεκτονικό μινιμαλισμό δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στην σύνδεση τέλειων επιπέδων, στον κομψό φωτισμό και στην προσεκτική χρήση των κενών χώρων που προκύπτουν από την έλλειψη τρισδιάστατων στοιχείων στον σχεδιασμό.

(<http://www.omorfipoli.com/minimalism.shtml>)

Το μίνιμαλ σπίτι είναι ένα στατικό τοπίο σε ένα συγχυσμένο αστικό περιβάλλον. Είναι ο ορισμός της τακτοποίησης. Είναι ο χώρος που σου υποδεικνύει το πώς θα ζήσεις και δεν τον μεταμορφώνεις σύμφωνα με τις ανάγκες, τις δυνατότητες ή τις αδυναμίες σου. Είναι ένας αυστηρός και απλός

τρόπος ζωής όπως αυτή των βουδιστών μοναχών, αλλά και η «ενσάρκωση» της φιλοσοφίας Ζεν που εστιάζει πάντα στις απλές, καθημερινές πράξεις και όχι στο μεγαλεπήβολο, εντυπωσιακό και επιδεικτικό.

Είναι ένα ύφος που εύκολα θα γινόταν αποδεκτό από κατοίκους των βόρειων περιοχών όπως οι Σκανδιναβοί, αλλά για εμάς τους μεσογειακούς, ένα σπίτι κατασκευασμένο και διακοσμημένο με τις απόλυτες αρχές του μινιμαλισμού θα έμοιαζε με ψυχαναγκασμό. Η αλήθεια είναι πως έχουμε προσαρμόσει τον μινιμαλισμό στην ιδιοσυγκρασία μας. Τον έχουμε εμπλουτίσει, θα μπορούσε να ειπωθεί, και με βάση τις απαιτήσεις ενός μέσου Έλληνα έχουμε καταφέρει να εισάγουμε το μινιμαλισμό, αλλά ο ίδιος δεν έχει καμία σχέση με το πώς τον έχει ορίσει ο γκουρού του, ο **John Pawson**

Έχει μεγάλη σημασία το πώς θα τοποθετηθούν τα αντικείμενα-σύμβολα, όπως οι [Bauhaus](#) πολυθρόνες, το κρεβάτι, η τραπεζαρία, οι νιπτήρες. Άλλωστε δεν είναι τυχαίο ότι ο μινιμαλισμός συνδέθηκε με την τελειότητα την οποία μόνο οι αρχιτέκτονες της μπορούν να δομήσουν και οι κάτοικοι των μινιμαλιστικών να εισπράξουν. Είναι όμως ένα ύφος που απευθύνεται σε συγκεκριμένους ανθρώπους;

Όπως και να είναι ο μινιμαλισμός έχει εισάγει πολύ σημαντικά στοιχεία στην παγκόσμια αρχιτεκτονική και διακόσμηση και έχει στρέψει την προσοχή όλων, μινιμαλιστών ή μαξιμαλιστών, στην αναζήτηση της ουσίας των αντικειμένων και όχι στην άσκοπη υπερφόρτωση. Η απλότητα είναι το πρώτο και το τελευταίο στάδιο της ύλης και συνώνυμο της αγνότητας και η υιοθέτηση κάποιων συστατικών της, όσα μπορεί ο καθένας, είναι απαραίτητα στην εποχή του πλεονασμού και του κορεσμού.

(<http://www.viewdeco.gr/minimalism.php>)

Το σπίτι μπορεί να έχει γεωμετρική ακρίβεια, οπτική αλληλουχία, σχολαστικά επιμελημένα οπτικά πεδία, αμυδρώς αισθητά όρια ανάμεσα στο έξω και το μέσα, ένα πέπλο φωτός, χώρου και υφής .

<http://www.in2life.gr/home/design/articles/126158/article.aspx>)

Αξιοθαύμαστο, ως ένα από τα παλαιότερα και πιο ριζικά μινιμαλιστικά σπίτια που σχεδιάστηκε ποτέ, Farnsworth House του **Ludwig Mies van der Rohe**, το οποίο χτίστηκε λίγο έξω από το Σικάγο στα τέλη του 1940.

Το Farnsworth House

“Τυπική εσωτερική διακόσμηση μινιμαλιστικού σπιτιού.”

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΚΤΙΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ. ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΡΙΟΥ.

3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ελληνική επικράτεια χαρακτηρίζεται από μεγάλο μήκος ακτογραμμών, ενώ θεωρείται δεδομένη και η μακράιωνη βιωματική σχέση των Ελλήνων με τη θάλασσα. Ανάλογα της κατά τόπους γεωμορφολογίας και των ιστορικών συγκυριών, στις ελληνικές παράκτιες περιοχές αναπτύχθηκαν οικισμοί και πόλεις και σήμερα τα μεγαλύτερα αστικά κέντρα της χώρας είναι παραθαλάσσια. Επιπλέον, στις παράκτιες περιοχές καταγράφεται η συντριπτική πλειοψηφία των τουριστικών προορισμών, άρα της προσωρινής διαμονής αλλοδαπών ή ημεδαπών.

Οι ανά δεκαετία (μεταπολεμικές) απογραφές πληθυσμού έχουν αποτυπώσει την ιστορική εξέλιξη, τόσο του συνόλου του ελληνικού πληθυσμού όσο και της χωρικής κατανομής του. Από την άλλη πλευρά, το **εάν οι ελληνικές παράκτιες περιοχές ακολουθούν το πανελλαδικό πρότυπο πληθυσμιακής εξέλιξης ή πόσο και πως διαφοροποιούνται από αυτό**, αποτελεί ένα σύνθετο ερώτημα που δεν έχει απαντηθεί πλήρως.

Στο κεφάλαιο που ακολουθεί θα μελετήσουμε τον παραθαλάσσιο οικισμό του Δ. Δ. Αγίου Βασιλείου, Δήμου Ρίου του Νομού Αχαΐας, αναφέροντας πρωταρχικά το ιστορικό του υπόβαθρο, καθώς και κάποια βασικά γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά του, τον τουρισμό του, καθώς επίσης τον μόνιμο πληθυσμό του αναφορικά με την εσωτερική μετανάστευση – αστικοαγροτική μετανάστευση που μελετήθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο της παρούσας εργασίας.

3.2 Ο ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

3.2.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Ο Άγιος Βασίλειος είναι χωριό στη βόρεια ακτή της Πελοποννήσου και αποτελεί οικισμό του Δήμου Ρίου και απέχει περίπου 12 χλμ από την Πάτρα. Μάλιστα είναι το δεύτερο σε σπουδαιότητα και πληθυσμό δημοτικό διαμέρισμα του εν λόγω δήμου. Αποτελεί παραθαλάσσιο τουριστικό θέρετρο και τόπο εξοχικής, αλλά και μόνιμης κατοικίας για πολλούς Πατρινούς. Ο οικισμός (Δημοτικό Διαμέρισμα) συνδέεται και επικοινωνεί με το κέντρο του Δήμου Ρίου και με την Πάτρα με αστική συγκοινωνία δια μέσου παλαιάς Ε.Ο. Πατρών – Αθηνών και της παραλιακής οδού Ρίου – Αιγίου. Στο χωριό λειτουργεί μεταξύ άλλων νηπιαγωγείο, ενώ αθλητικά ενεργός είναι η ποδοσφαιρική ομάδα του Κεραυνού Αγίου Βασιλείου.

Σύμφωνα με την απογραφή του 2001 έχει 2045 μόνιμους κατοίκους. Οι πρώτοι κάτοικοι του Αγίου Βασιλείου ξεκίνησαν από ένα χωριό που βρίσκεται στα βορειοανατολικά σύνορα του νομού Αχαΐας με την Κορινθία, στους πρόποδες του όρους Χελμού. Η κοινότητα αυτή λεγόταν Άνω Μεσερούι και αποτελούνταν από 3 συνοικίες : τα Γουναριάνικα, την Βαρβέρα και την Περιστέρα. Μετά την επανάσταση του 1821, κατά το 1827-1830 περίπου ένας Φαίδων Διαμαντόπουλος, ιατρός, παρακίνησε τους πατριώτες του να εγκατασταθούν στο χωριό γιατί το χωριό Γουναριάνικα ήταν φτωχό και δεν μπορούσαν να ζήσουν εκεί. Υπήρχαν ωστόσο και αυτοί που απλά είχαν εργασία στην περιοχή και για να μην πηγαينوέρχονται έφτιαξαν τις πρώτες κατοικίες τους από χόρτο ώστε να στεγάζονται τα βράδια αν τελείωναν αργά την δουλειά τους και ακόμη τις χρησιμοποιούν για αποθηκευτικό χώρο των μηχανημάτων τους και των προϊόντων τους. Με την πάροδο του χρόνου παρατηρείται η εξέλιξη αυτών των πρώτων οικιών σε οικίες από πλίνθινα και αργότερα σε

μονοκατοικίες και σήμερα σε πολυτελείς βίλες και μεζονέτες, αλλά ακόμη και σε συγκροτήματα κατοικιών.

Το όνομα Άγιος Βασίλειος δόθηκε από την σκήτη Άγιος Βασίλειος της Μονής Μεγίστης Λαύρας όταν ο Φαίδων Διαμαντόπουλος πήγε στο Άγιο Όρος κατά την εποχή που ιδρύθηκε το χωριό και ζήτησε την ευλογία των αγιορειτών Πατέρων. Έχει δύο εκκλησίες του Αγίου Βασιλείου – Αγία Κυριακή και ο Άγιος Ιωάννης. Κυρίως όμως δεσπόζει η κεντρική εκκλησία ο Άγιος Βασίλειος/ Αγία Κυριακή. Ο ρυθμός του ναού είναι Βασιλική και ήταν πιστό αντίγραφο της Αγίας Κυριακής στα Γουναριάνικα. Υπάρχει και μια μικρότερη εκκλησία, ο Άγιος Ιωάννης στο κοιμητήριο του χωριού. Υπάρχει επίσης και η πλατεία, όπου βρίσκεται και το κοινοτικό γραφείο. Εκεί συναντάμε και το άγαλμα του αρχαίου μας ποιητή του Ομήρου. Σήμερα η οικονομία του χωριού στηρίζεται εν μέρη στην αγροτική παραγωγή σταφυλιών, στις ιδιωτικές επιχειρήσεις, στο εμπόριο, τον τουρισμό και κυρίως στην παραλιακή ζώνη υπάρχουν και λειτουργούν καταστήματα υγειονομικού ελέγχου (εστιατόρια, καφέ, μπαρ).

Στην δεκαετία του '90 με την ίδρυση του Πανεπιστημίου Πατρών, αλλά και του Γενικού Περιφερικού Νοσοκομείου Πατρών στην ευρύτερη περιοχή παρατηρήθηκε η μεγαλύτερη ανάπτυξη κατοικιών. Άφθονα καταστήματα δίνουν τον τόνο της καθημερινής ζωής των κατοίκων. Ο Άγιος Βασίλειος έχει εξελιχθεί σε αξιόλογο θέρετρο που προσφέρει την δυνατότητα για όλες τις θαλάσσιες δραστηριότητες για ανάπαυση και ψυχαγωγία. Επειδή συνδυάζει τις ομορφιές όχι μόνο της θάλασσας αλλά και του βουνού, η ορεινή περιοχή του αποτελεί πηγή πνοής και δροσιάς, με την πλούσια βλάστηση και το άφθονο πράσινο. Στην αρχαιότητα στην ανατολική του πλευρά (περιοχή Χατζέικα-πράσινο λιμανάκι) ήταν κτισμένη η πόλη Πάνορμος όπως αναφέρεται από τον Πausανία στα "Αχαϊκά".

3.2.2 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΟΙΚΟΠΕΔΩΝ ΑΝΑ ΔΕΚΑΕΤΙΑ

Χρονολογία	Αξία οικοπέδου	Αγοραία Αξία Κτισματος	Μισθώματα
1985	350-500€/τ.μ.	1500€/τ.μ.	2-4€/τ.μ./μήνα
1995	600-700€/τ.μ.	1800-1900€/τ.μ.	5€/τ.μ./μήνα
2005	700-900€/τ.μ.	2050€/τ.μ.	5-6€/τ.μ./μήνα
2010	650-800€/τ.μ.	2200€/τ.μ.	5-7€/τ.μ./μήνα

Το 1985 που ο Άγιος Βασίλειος εντάχθηκε στους οικισμούς παρατηρούμε την αξία των οικοπέδων να κυμαίνεται περί τα 350 με 500 €/τ.μ. Η αγοραία αξία των κτισμάτων, κυμαίνεται περί τα 1500 €/τ.μ. και τα μισθώματα περί τα 2-4 €/τ.μ./μήνα. (Πολύ χαμηλή αξία βάση των σημερινών αξιών της περιοχής).

Μέσα στην επόμενη δεκαετία ως το 1995 παρατηρείται η μεγαλύτερη ανάπτυξη του οικισμού. Αυτή την δεκαετία κτίστηκε το Πανεπιστήμιο Πατρών, αλλά και το Γενικό Περιφερικό Νοσοκομείο Πατρών στην ευρύτερη περιοχή οπότε παρατηρήθηκε η μεγαλύτερη ζήτηση για μόνιμη κατοικία στην περιοχή του Αγίου Βασιλείου, αφού πλέον εξυπηρετούνταν περισσότερες ανάγκες των κατοίκων. (Δημιουργία εμπορικού κέντρου).

Το 1995 η αξία των οικοπέδων είναι στα 600 με 700 €/τ.μ., η αγοραία αξία των κτισμάτων στα 1800 με 1900 €/τ.μ. Και τα μισθώματα στα 5 €/τ.μ./μήνα

Το 2005 η αξία των οικοπέδων κυμαίνεται στα 700 με 900 €/τ.μ. (Τιμή πολύ υψηλή για την εποχή). Παρά τπ γεγονός των ακριβών οικοπέδων προς πώληση η αγοραία αξία των κτιρίων συμπεριλαμβανομένου του οικοπέδου έχει μια σταδιακή αύξηση και κυμαίνεται στα 2050 €/τ.μ. και τα μισθώματα στα 5 με 6 €/τ.μ./μήνα.

Το 2010 η τιμή των οικοπέδων μειώνεται στα 650 με 800 €/τ.μ., η αγοραία αξία στα 2200 €/τ.μ. και τα μισθώματα στα 5-7 €/τ.μ./μήνα.

3.2.3 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από την έρευνα που κάναμε για τις αξίες των οικοπέδων της περιοχής, συμπεραίνουμε ότι η μεγαλύτερη ανάπτυξη ήταν μέσα στην δεκαετία 1995-2005, όπου παρατηρείτε και η συγκέντρωση διοικητικών υπηρεσιών, η ίδρυση του Πανεπιστημίου, του νοσοκομείου και του εμπορικού κέντρου της περιοχής, γεγονότα που συντέλεσαν στην αλλαγή του ύφους του οικισμού. Οι διακυμάνσεις των τιμών τα τελευταία εικοσιπέντε χρόνια είναι μόνο ανοδικές, γεγονός που επιβεβαιώνει την ζήτηση των οικοπέδων, εκτός της ιστορικής οικονομικής συγκυρίας του έτους 2010, όπου παρουσιάζει η τιμή γης πτώση. Την τελευταία πενταετία η αγορά ακινήτων στην περιοχή, ήταν στο μεγαλύτερο επίπεδο ζήτησης και είχε σαν αποτέλεσμα την υπερτίμηση της αξίας γης και των οικοδομών. Τελικά διαπιστώνουμε ότι ο Άγιος Βασίλειος από μακρινό προάστιο της πόλης Πατρών, έγινε πολύ δημοφιλές και περιζήτητο κέντρο όχι μόνο παραθεριστικό, αλλά και μόνιμης κατοικίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΑΥΤΟΨΙΑ - ΜΕΛΕΤΗ ΚΤΙΡΙΩΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΡΙΟΥ

4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ελλάδα είναι μια από τις χώρες που φημίζονται για την διαφορετικότητα των οικισμών της, όχι μόνο σε διαφορετικούς νομούς, αλλά και στον ίδιο. Στην περιοχή Αχαΐας υπάρχουν παραδοσιακοί οικισμοί με κοινά αρχιτεκτονικά στοιχεία και σπίτια ομοιόμορφα, ίδιας αρχιτεκτονικής κατασκευής. Ωστόσο υπάρχουν και οικισμοί με κατοικίες διαφορετικού αρχιτεκτονικού στυλ, όπως είναι της περιοχής του Αγίου Βασιλείου, δήμου Ρίου.

Μετά από έρευνα-αυτοψία που έγινε στην περιοχή, διαπιστώθηκε ανομοιογένεια στο αρχιτεκτονικό ύφος του οικισμού. Παρατηρούμε σπίτια χωριάτικα-παραδοσιακά, μέχρι και πολυτελείς κατοικίες, ακόμη και σπίτια αστικά που θυμίζουν κατοικίες πόλεις.

Στο κέντρο του οικισμού υπάρχουν τα δημόσια κτίρια (σχολείο-εκκλησία), σε επιτυχημένες ανασυλώσεις -ανακαινίσεις.

Εκεί βρίσκουμε και τα παραδοσιακά καφενεία της περιοχής

Οι κατοικίες εκατέρωθεν της κεντρικής αρτηρίας του οικισμού που ενώνει την Π. Ε. Ο. Πατρών – Αιγίου με την παραλία είναι κτίσματα παλιά, ισόγεια, πλινθόκτιστα, που όπως φαίνεται των πρώτων κατοίκων της περιοχής. Επίσης πολλά είναι και τα διώροφα κτίρια από οπλισμένο σκυρόδεμα της προηγούμενης τριακονταετίας, αλλά και πολλά κτίσματα που παραπέμπουν σε κτίρια αστικών κέντρων με ισόγεια καταστήματα. Όσο απομακρυνόμαστε από το κέντρο με φυσικό όριο την θάλασσα, παρατηρείται ότι εξομαλύνεται η διαφορετικότητα της αρχιτεκτονικής και τα κτίρια είναι πιο προσεγμένα, όμως διαφέρουν σε στυλ και σε αρχιτεκτονικές τάσεις. Αυτό συνέβη την τελευταία δεκαπενταετία, λόγω των υψηλών αξιών γης που διαμορφώθηκαν και προσδιορίστηκε το αγοραστικό κοινό και παράλληλα η ποιότητα και το κόστος των κατασκευών. Απευθύνεται κυρίως σε εύπορους ανθρώπους, που αναζητούν την ηρεμία της εξοχής, αλλά παράλληλα και την ευκολία μετακινήσεων αφού είναι κοντά στο κέντρο της πόλης. Έτσι πολυτελείς κατοικίες και βίλες παρατηρούνται σχεδόν στο 90% εκατέρωθεν του κέντρου.

4.2 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΤΙΣΜΑΤΩΝ

1. Στίτια που φαίνονται ότι είναι οι πρώτες κατοικίες της περιοχής και ανήκουν σε κάποιο ντόπιο κάτοικο.

2. Κτίσματα μεταγενέστερα, αλλά μπορούν να ενταχθούν στο τμήμα του οικισμού.

3. Κατοικίες που δένουν με το περιβάλλον, δημιουργούν μια τάση που ξεφεύγει από κλασικά παραδοσιακά κτίσματα, αλλά δεν βλάπτουν την περιοχή και μπορούν να ενταχθούν μέσα στο σύνολο.

4. Μίνιμαλ κατοικίες

Κατοικία υπό ανέγερση.

5. Κτίρια που χτίστηκαν για εντοπωσιασμό, χωρίς να μπορούν να ενταχτούν σε κάποιο συγκεκριμένο αρχιτεκτονικό ρεύμα.

6. Κτίρια που θυμίζουν διώροφα πόλης.

4.3 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η διαφορετικότητα του οικισμού του Αγίου Βασιλείου, δήμου Ρίου Πατρών, είναι γεγονός. Παρουσιάζει μια αρχιτεκτονική αναρχία. Αφού κατασκευές προηγούμενης δεκαετίας είναι πολύ κοντά με παλιά ισόγεια πέτρινα κτίρια ντόπιων κατοίκων της περιοχής, με αποτέλεσμα να μην δένουν αρμονικά. Το σημερινό κέντρο της περιοχής είναι πιο παραδοσιακό και όσο απομακρυνόμαστε από αυτό, τα κτίρια είναι πιο μοντέρνας κατασκευής, με ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό στυλ. Τα κτίρια που βρίσκονται υπό ανέγερση σήμερα, ταιριάζουν απόλυτα αρχιτεκτονικά με το κτίριο της μελέτης μας(το αναλύουμε σε επόμενο κεφάλαιο στην τεχνική περιγραφή). Βάση αυτής της έρευνας τα κτίρια της μελέτης, μπορούν να ενταχθούν μέσα στο σύνολο του οικισμού και να συνδέονται με τα άλλα κτίρια του, χωρίς να προσβάλλεται το φυσικό κάλος της περιοχής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

5.1 ΘΕΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΧΗ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ

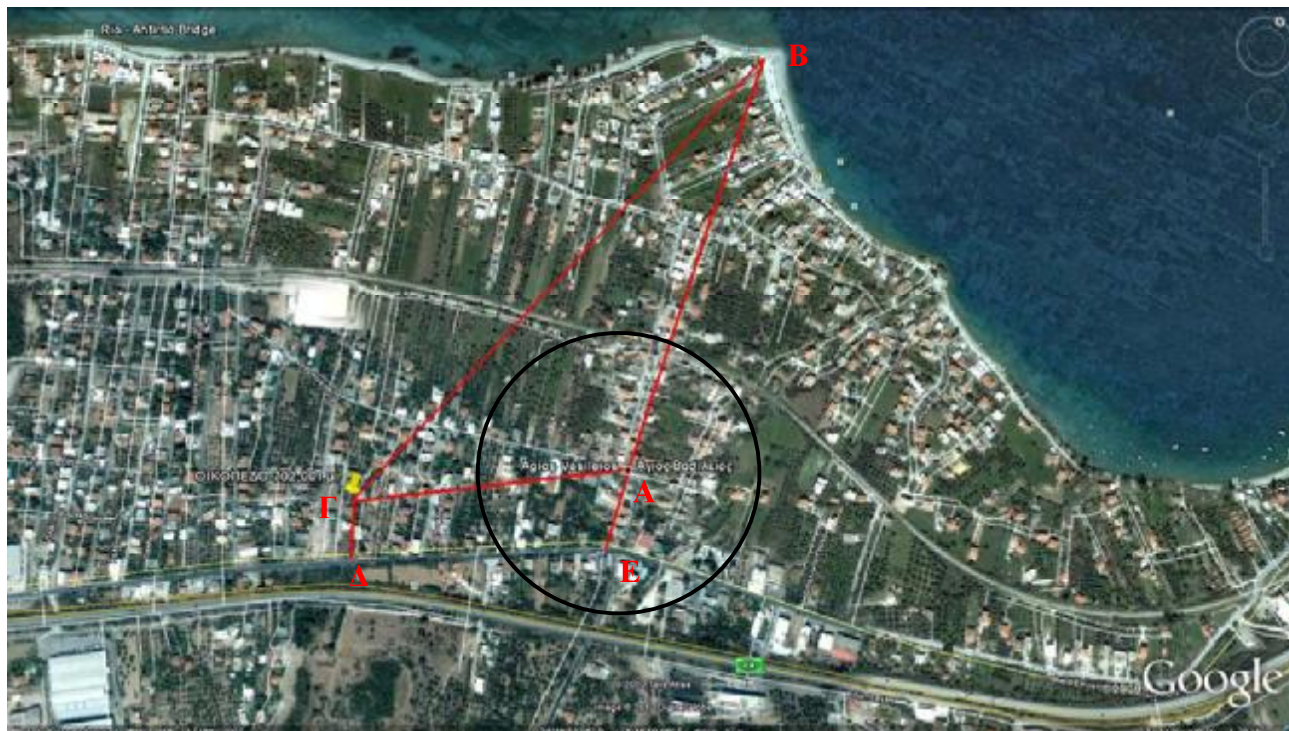
Το οικόπεδο με χαρακτηρισμένα όρια Α, Β, Γ, Δ, Ε, Ζ, Η, Θ όπως φαίνεται στο τοπογραφικό διάγραμμα, το οποίο ανήκει στον κ. Φλώρο, βρίσκεται στον οικισμό Δ. Δ. Αγίου Βασιλείου, Δήμου Ρίου Πατρών, συνορεύει δυτικά σε πλευρά ΑΓ συνολικού μήκους 39.80μ. με την οδό Παύλου Μελά πλάτους 6.00μ., βόρεια σε πλευρά ΑΘ συνολικού μήκους 17.75μ. με ιδιοκτησία κ. Ανδρέα Μέγαρη, ανατολικά σε πλευρά ΘΔ συνολικού μήκους 41.17μ. με ιδιοκτησία κληρονόμων Λυκούργου Παπακωνσταντίνου και νότια σε πλευρά ΔΓ συνολικού μήκους 18.67μ. με ιδιοκτησία Παρασκευής Κεφάλια.

5.2 ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ

Το εν λόγω οικόπεδο είναι συνολικής επιφάνειας 702.00τ.μ., όπως αυτό αναλύεται λεπτομερώς στο τοπογραφικό διάγραμμα. Στόχος της παρούσας τεχνικής περιγραφής είναι η ανάλυση της ανέγερσης συγκροτήματος τριών δώροφων κατοικιών με υπόγειο.

5.3 ΧΑΡΤΗΣ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Το κέντρο του οικισμού με σημείο αναφοράς Α θεωρείται ότι είναι εντός του κύκλου.

Η απόσταση του κέντρου από την Π. Ε. Ο. (Α-Ε) είναι περίπου 120μ.

Η απόσταση του κέντρου από την θάλασσα (Α-Β) είναι περίπου στα 700μ.

Η απόσταση του κέντρου από το οικοπέδο (Α-Γ) είναι περίπου 450μ.

Η απόσταση του οικοπέδου με την Π. Ε. Ο. (Γ-Δ) είναι περίπου 80μ.

Η απόσταση του οικοπέδου με την θάλασσα (Γ-Β) είναι περίπου 1000μ.

5.4 ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΔΟΜΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΡΤΙΟΤΗΤΑΣ

Το οικόπεδο βρίσκεται μέσα στον οικισμό Δ.Δ. Αγίου Βασιλείου, Δήμου Ρίου, σύμφωνα με την υπ' αριθμό Χ2012/ΦΕΚ297Δ'/12-4-1988 Απόφαση Ν. Αχαΐας όπου ισχύουν οι όροι αρτιότητας, κατά κανόνα εμβαδόν 1.000τ.μ. και πρόσωπο 12μ. Το οικόπεδο είναι κατά παρέκκλιση άρτιο και ισχύουν οι όροι δόμησης Π.Κ. 70%, Σ.Δ. 0.8 και συνολική δόμηση όχι μεγαλύτερη των 400.00 τ.μ., μέγιστο ύψος 7.50μ., 1.50μ. στέγη (όχι υποχρεωτική) και 2.50μ. αποστάσεις από τα όρια.

5.5 ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΗ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΟΓΚΟΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

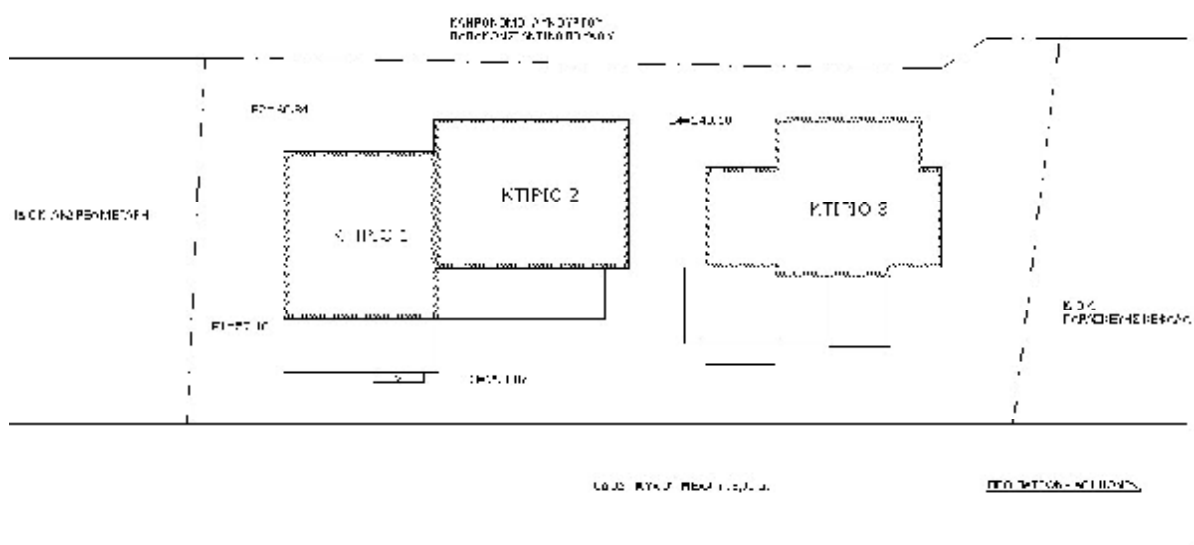
Σύμφωνα με το Π.Δ. 3-5-85 η επιτρεπόμενη κάλυψη του οικοπέδου είναι $70\% * 702.00 = 492.40$ τ.μ., ενώ η πραγματοποιούμενη είναι 252.50 τ.μ.

Η επιτρεπόμενη δόμηση είναι $0.80 * 702.00 = 561.60$ τ.μ. και όχι μεγαλύτερη των 400.00 τ.μ. Συνολικά η δόμηση όλων των ορόφων και για τα ισόγεια, αλλά και για τους ορόφους είναι 383.80τ.μ., τιμή μικρότερη των 400.00τ.μ. της επιτρεπόμενης δόμησης.

Ο επιτρεπόμενος συντελεστής όγκου του κτιρίου είναι $4.40 * 0.8 = 3.6.$, ενώ ο πραγματοποιούμενος όγκος είναι 1301.55 κ.μ. και ο επιτρεπόμενος συντελεστής όγκου είναι $1301.15 / 702.00 = 1.85$ τιμή μικρότερη της επιτρεπόμενης.

5.6 ΑΡΙΘΜΟΣ, ΧΡΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΒΑΔΟΝ ΟΡΟΦΩΝ

Τα νέα κτίρια είναι συγκρότημα τριών διωρόφων κατοικιών με υπόγειο. Το κάθε κτίριο διατίθεται σε τρία επίπεδα, τα οποία αποτελούν το ισόγειο, τον Α' όροφο και το υπόγειο. Ο περιβάλλον χώρος είναι δεντροφυτεμένος, το έδαφος είναι επίπεδο με γκαζόν και το σύνολο είναι περιφραγμένο.

Εμβαδόν κτιρίων ανά στάθμη

	ΚΤΙΡΙΟ 1	ΚΤΙΡΙΟ 2	ΚΤΙΡΙΟ 3
ΥΠΟΓΕΙΟ	56.10 τ.μ.	78.85 τ.μ.	96.90 τ.μ.
ΙΣΟΓΕΙΟ	56.35 τ.μ.	54.70 τ.μ.	84.50 τ.μ.
Α' ΟΡΟΦΟΣ	60.20 τ.μ.	67.05 τ.μ.	74.90 τ.μ.

ΙΣΟΓΕΙΟΣ ΧΩΡΟΣ: είναι ο χώρος που αναπτύσσονται όλες οι καθημερινές δραστηριότητες. Αποτελείται από ενιαίο χώρο κουζίνα – τραπεζαρία - καθιστικό, χωλ, w.c., εσωτερική κλίμακα που συνδέεται με το υπόγειο και τον Α' όροφο, εξώστες στο κτίριο 1 και 3 και ημιυπαίθριους χώρους στα κτίρια 1 και 3. Επιπλέον στο κτίριο 3 υπάρχει και τζάκι. Η στάθμη είναι στο 1.50μ. από το έδαφος και η πρόσβαση προς τον εσωτερικό χώρο γίνεται με εξωτερική κλίμακα.

Α' ΟΡΟΦΟΣ: είναι ο χώρος ηρεμίας και ξεκούρασης. Αποτελείται από τρία(3) υπνοδωμάτια (ένα των γονιών και δύο παιδικά), ένα μπάνιο και εξώστες. Στο κτίριο 2 υπάρχει επιπλέον αποθήκη και στο κτίριο 3 στο δωμάτιο των γονέων εσωτερικό δικό του μπάνιο. Η στάθμη είναι στο 4.50μ. από το έδαφος

ΥΠΟΓΕΙΟ: είναι ο χώρος που θα αναπτυχθούν οι δραστηριότητες για τους αποθηκευτικούς χώρους, αλλά και ο χώρος στάθμευσης των αυτοκινήτων. Αποτελείται από λεβητοστάσιο, ξεχωριστό κλειστό χώρο στάθμευσης, w.c. και ενιαίο αποθηκευτικό χώρο. Συνδέεται με το ισόγειο με εσωτερική κλίμακα, αλλά και με τον περιβάλλον χώρο με ράμπα ανόδου-καθόδου. Η στάθμη είναι στο -1.50μ. από το έδαφος.

Η είσοδος προς τον περιβάλλον χώρο, αλλά και προς την κατοικία γίνεται με ανεξάρτητη είσοδο δυτικά από την οδό Παύλου Μελά. Ο περιβάλλον χώρος είναι διαμορφωμένος με δεντροφύτευση.

Ο διαχωρισμός των κτιρίων 1 και 2, γίνεται με μεσοτοιχία πάχους 0.25 εκατοστών, αλλά και με δεντροφύτευση στην νότια πλευρά του κτιρίου 1 στην πίσω όψη και με αρχιτεκτονικά στοιχεία δυτικά στις βεράντες του κτιρίου 1 στην πρόσοψη και με την ράμπα στάθμευσης ανόδου – καθόδου. Ο διαχωρισμός του κτιρίου 2 και 3 γίνεται με δεντροφύτευση. Με αυτό τον τρόπο επιτυγχάνεται η ιδιωτικότητα του συνόλου.

5.7 ΙΔΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ

Υπάρχουν περιπτώσεις συνόλων που ενώ φαίνονται σαν μία ενιαία μονάδα, παρόλα αυτά είναι ανεξάρτητα το ένα με το άλλο. Παραδείγματα αυτών των κτιρίων είναι οι πολυκατοικίες που το μόνο κοινό σημείο συνάντησης όλων των κατοίκων είναι οι κοινόχρηστοι χώροι και ο καθένας μέσα στο διαμέρισμα του λειτουργεί σαν ανεξάρτητη μονάδα. Ακόμη και τα σύνολα κατοικιών μπορεί να έχουν κοινόχρηστους χώρους, όπως πισίνα ή

μπάρμπεκιου, αλλά λειτουργούν σαν ανεξάρτητες κατοικίες που δεν συνδέονται μεταξύ τους ή χωρίζονται με αρχιτεκτονικά στοιχεία και δεντροφυτεύσεις.

Στην περίπτωση της μελέτης μας έχουμε να κάνουμε με σύνολο τριών κατοικιών με κοινά στοιχεία στην κατασκευή τους, γεγονός που τα κάνει να φαίνονται σαν ενιαίο κτίριο, αλλά ανεξάρτητων μεταξύ τους. Τον διαχωρισμό της μίας από την άλλη κατοικία τον εξασφαλίζουμε με δεντροφυτεύσεις, αρχιτεκτονικά στοιχεία, ράμπες ανόδου – καθόδου. Ακόμη και η είσοδος των κατοικιών δεν είναι κοινή, αλλά η κάθε μεζονέτα έχει ανεξάρτητη είσοδο δυτικά από την οδό Παύλου Μελά. Έτσι το καθ' ένα λειτουργεί σαν ανεξάρτητη μονάδα, χωρίς να έχει καμία επαφή με τα άλλα κτίρια και τους άλλους ιδιοκτήτες των άλλων δύο κατοικιών με κανένα τρόπο. Έτσι εξασφαλίζεται και η ιδιωτικότητα του συνόλου.

5.8 ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΚΑΙ ΥΛΙΚΑ ΒΑΣΙΚΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Το συγκεκριμένο συγκρότημα τριών διωρόφων μονοκατοικιών με υπόγειο (μεζονέτων), το οποίο αναλύεται στην παρούσα Τεχνική Περιγραφή, αποτελείται από φέροντα οργανισμό οπλισμένου σκυροδέματος με κατάλληλο οπλισμό. Ως στοιχεία πλήρωσης θα είναι διπλές οπτοπλινθοδομές δρομικού τύπου με ενδιάμεσο κενό που θα βρίσκεται σε επαφή με την εξωτερική τοιχοποιία και το υλικό της θερμομόνωσης. Οι οπτοπλινθοδομές, τα υποστυλώματα και οι οροφές από οπλισμένο σκυρόδεμα θα επιχριστούν με σοβά. Τα αναπτύγματα των εσωτερικών όψεων του υπογείου θα παραμείνουν ανεπίχριστα, θα λειανθούν και θα βαφτούν.

Τα αναπτύγματα των εξωτερικών όψεων από οπτοπλινθοδομές, (θα επιχριστούν με σοβά). Θα εκτελεστούν με ιδιαίτερη επεξεργασία προστασίας (αστάρι κ.τ.λ.) για τις εξωτερικές καιρικές συνθήκες, όπως βροχή και υγρασία

και θα βαφτούν σε όλη την περίμετρο του ορόφου με λευκό χρώμα. Νότια στο κτίριο 1, αλλά και στο κτίριο 3 στον εξώστη του ισογείου και του Α' ορόφου υπάρχει αρχιτεκτονική λεπτομέρεια κατασκευασμένη με εμφανές σκυρόδεμα. Δυτικά στην πρόσοψη του κτιρίου 3 υπάρχει αρχιτεκτονική λεπτομέρεια κατασκευασμένη από εμφανές σκυρόδεμα όπου καλύπτει την καμινάδα του τζακιού. Ανατολικά στο κτίριο 1 αλλά και στο κτίριο 3 (στην πίσω όψη των κτιρίων), υπάρχει αρχιτεκτονική λεπτομέρεια με κάθετα μεταλλικά στοιχεία κυκλικής διατομής, καθ' όλο το ύψος των κτιρίων.

Τα μπαλκόνια έχουν στηθαίο επιχρισμένο με σοβά. Θα εκτελεστούν με ιδιαίτερη επεξεργασία προστασίας (αστάρι κ.τ.λ.) για τις εξωτερικές καιρικές συνθήκες, όπως βροχή και υγρασία και θα βαφτούν σε όλη την περίμετρο του ορόφου με λευκού χρώμα ίδιας απόχρωσης με τους εξωτερικούς τοίχους, αλλά και με γυαλί. Στα μπαλκόνια του Α' ορόφου όλων των κτιρίων υπάρχει πέργολα με μεταλλικά στοιχεία χρώματος γκρι σκούρο, κυκλικής διατομής. Στο κτίριο 3 υπάρχει και αρχιτεκτονική λεπτομέρεια - πλάκα από εμφανές σκυρόδεμα για σκιά σε ένα σημείο του μπαλκονιού.

Τα αναπτύγματα των εσωτερικών όψεων των ισογείων και των ορόφων θα επιχριστούν με σοβά και θα βαφτούν με λευκό χρώμα και κάποιοι τοίχοι με ανοιχτό γκρι. Τα αναπτύγματα των εσωτερικών όψεων των υπογείων θα λειανθούν και θα βαφτούν με τσιμεντόχρωμα λευκής απόχρωσης.

Στις εσωτερικές όψεις των χώρων υγιεινής – wc, θα επενδυθούν με κεραμικά πλακάκια ανοιχτού γκρι χρώματος, διαστάσεων 20*20 εκ.

Το εσωτερικό δάπεδο θα καλυφτεί με πλακάκι γκρι γρανιτόπλακες διαστάσεων 60 * 60 εκ. υψηλής αντοχής και ποιότητας με αρμούς χρωματισμού γκρι σκούρο στην ίδια απόχρωση με το πλακάκι της γενικής επίστρωσης. Το τελείωμα του συγκεκριμένου δαπέδου επί των τειχοποιιών θα υλοποιηθεί με τοποθέτηση σοβατεπιού από το παραπάνω πλακάκι ύψους 10εκ. Το εξωτερικό δάπεδο εισόδων (εξωτερικής σκάλας και μπαλκονιών) θα καλυφτεί με πλακάκι

γκρι γρανιτόπλακες διαστάσεων 30 * 30 εκ. υψηλής αντοχής και ποιότητας με αρμούς χρωματισμού στην ίδια απόχρωση με το πλακάκι της γενικής επίστρωσης.

Οι οροφές θα επιχριστούν με σοβά και θα βαφτούν με λευκό χρώμα.

Τα εξωτερικά κουφώματα των αντίστοιχων ισογείων χώρων θα αποτελούνται από διατομές αλουμινίου gall 70 11 χρωματισμού απόχρωσης γκρι σκούρο, με διάφανους διπλούς υαλοπίνακες. Η εξωτερική κύρια πόρτα εισόδου είναι κατασκευασμένη από ίδιο υλικό , ίδιου χρωματισμού.

Τα εσωτερικά κουφώματα θα είναι ξύλινα (MDF), λακαριστά βαμμένα σε χρώμα ανοιχτού γκρι.

5.9 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα κτίρια είναι τρεις κατοικίες, αλλά είναι κατασκευασμένες με τέτοιο τρόπο ώστε να δίνουν την αίσθηση μίας ενιαίας ενότητας. Το ύφος, αλλά και τα υλικά της οικοδομής είναι εμπνευσμένα από τις αρχές του μινιμαλισμού, χωρίς όμως να ενστερνίζεται φανατικά τον μινιμαλισμό ως κίνημα στην αρχιτεκτονική, αλλά χρησιμοποιώντας τα βασικά στοιχεία του. Όλα είναι κατασκευασμένα με την ίδια τεχνοτροπία, τα ίδια υλικά, το ίδιο ύφος. Απλές καθαρές γεωμετρικές γραμμές, ορθογώνια σχήματα, όγκοι που προεξέχουν αρχιτεκτονικά στοιχεία που συνδέουν το ένα με το άλλο κτίριο. Ο κύριος τρόπος κατασκευή και τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν είναι εμφανές σκυρόδεμα, μέταλλο και γυαλί. Τα χρώματα που χρησιμοποιήθηκαν είναι απόχρωσης του λευκού και του γκρι. Τα πολύ μεγάλα ανοίγματα, για την φωτεινότητα των χώρων φυσικά από τον ήλιο, είναι από τα κυρίαρχα στοιχεία του μινιμαλισμού. Το συγκρότημα ενώ είναι μοντέρνας κατασκευής και εντάσσεται αρμονικά στον σύνολο του οικισμού.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, (1995) *Ευρώπη 2000+, Συνεργασία για την Χωροταξία στην Ευρώπη*, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Λουξεμβούργο

Κανελλόπουλος Κ., (1995) *Εσωτερική μετανάστευση*, Εκθέσεις Νο 21, Αθήνα, ΚΕΠΕ

Κιουσόπουλος Γιάννης, (2009) *Δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα «Καθημερινή»*

Κοτζαμάνης Β, (1990) "Η κινητικότητα του αγροτικού πληθυσμού στη δεκαετία 1940-1950 και η αναδιάρθρωση του κοινωνικό-δημογραφικού χάρτη της μεταπολεμικής Ελλάδας. Πρώτη προσέγγιση", *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, Τεύχος 77, σσ. 97-126

Κυριαζή - Αλλισον Ε., (1994) "Ημιαστικός χώρος - Μεταπολεμική εξέλιξη του. Ο ρόλος του στην εσωτερική μετανάστευση" στο *Οι Δημογραφικές Εξελίξεις στη Μεταπολεμική Ελλάδα*, Πρακτικά Δημογραφικού Συνεδρίου, Αθήνα 5-6/10/92, (επιμέλεια Β. Κοτζαμάνης & Λ.Μαράτου-Αλιμπράντη), Λιβάνης-Νέα Σύνορα, Αθήνα, σσ 277-296

Κυριαζή-Αλλισον Ε., (1998) «Εσωτερική μετανάστευση στην Ελλάδα του 1990: Τάσεις – προβληματισμοί – Προοπτικές», στο *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, Τεύχος 96-97, Β'-Γ' σ.279-309

Πετράκος Γ., & Π. Μαρδάκης, (1999) «Οι πρόσφατες μεταβολές στο Ελληνικό Σύστημα Αστικών Κέντρων», στο Οικονόμου Δημήτρης και Γιώργος Πετράκος (επιμέλεια) *Η Ανάπτυξη των Ελληνικών πόλεων – Διεπιστημονικές προσεγγίσεις αστικής ανάλυσης και Πολιτικής*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας-Gutenberg Βόλος

Διευθύνσεις Διαδικτύου:

(<http://www.asxetos.gr/libView.aspx?s=98&sc=74&o=-1&ofs=11>)

(<http://www.in2.gr/dtexnologia.php?id=3126>

(<http://www.omorfipoli.com/minimalism.shtml>)

(<http://www.viewdeco.gr/minimalism.php>)

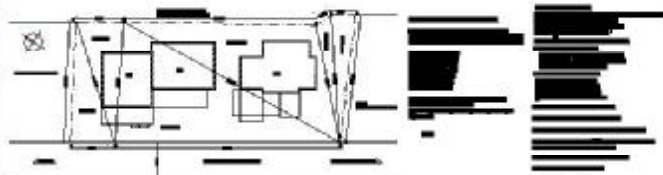
(<http://www.in2life.gr/home/design/articles/126158/article.a>

ΤΡΙΣΔΙΑΣΤΑΤΑ (ΦΩΤΟΡΕΑΛΙΣΜΟΣ)

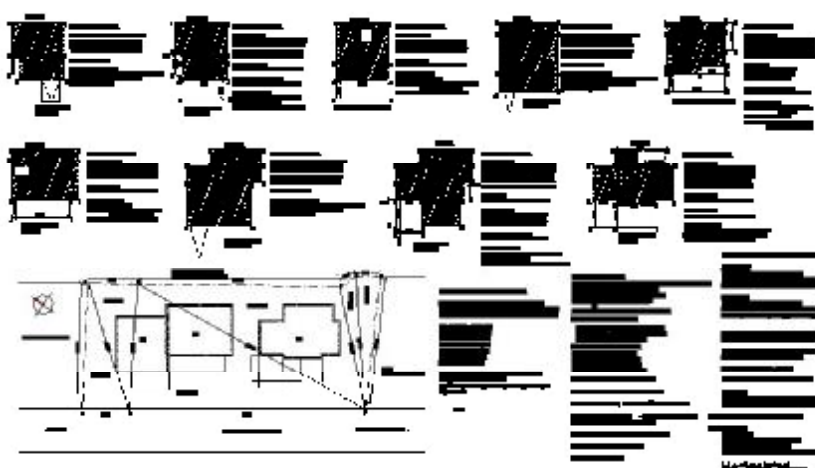

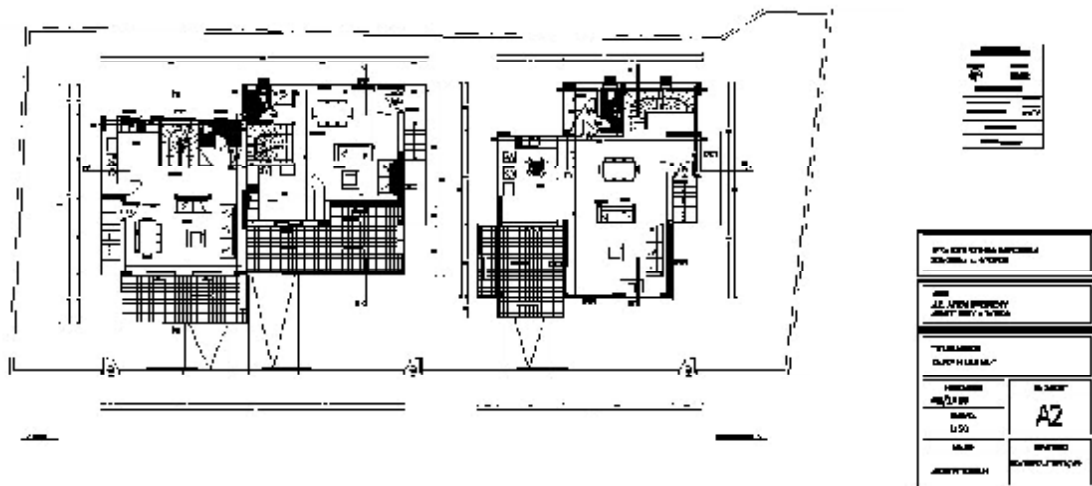
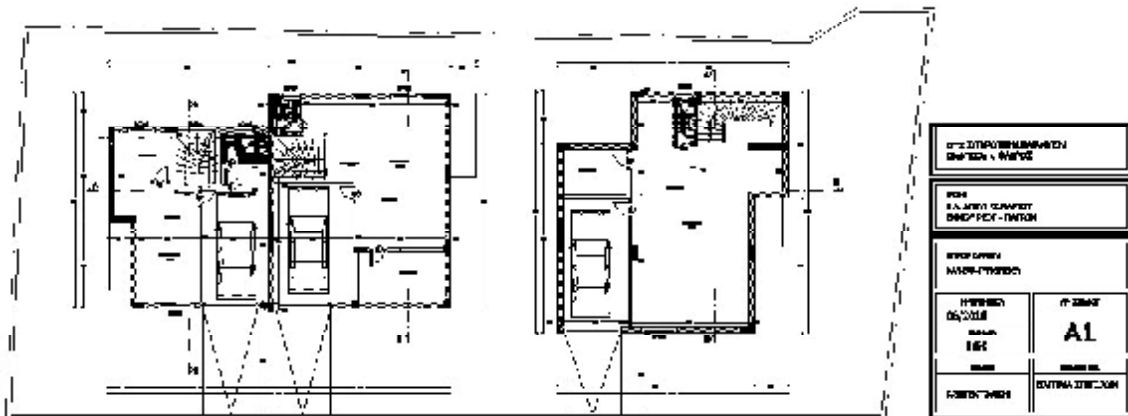

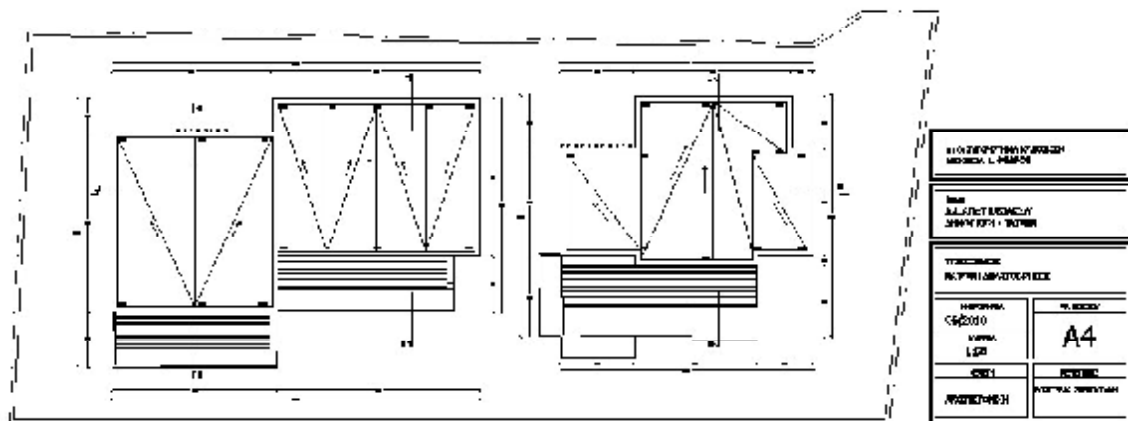
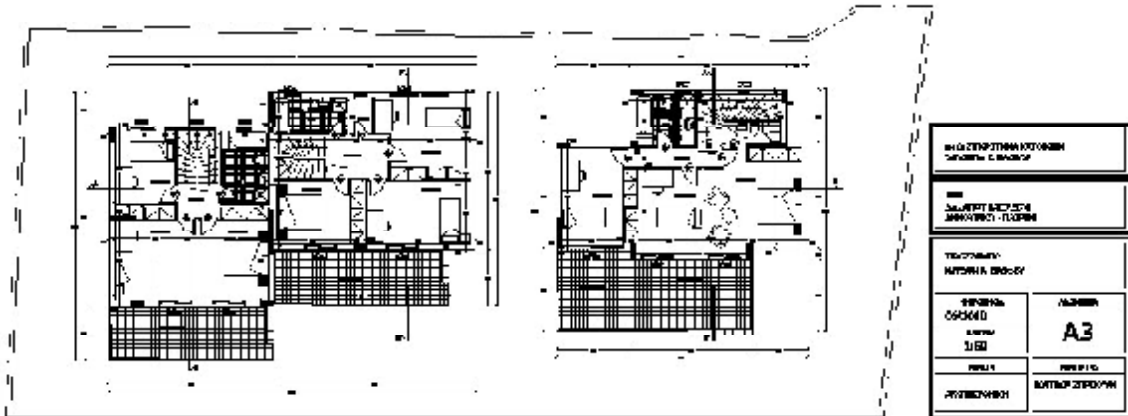

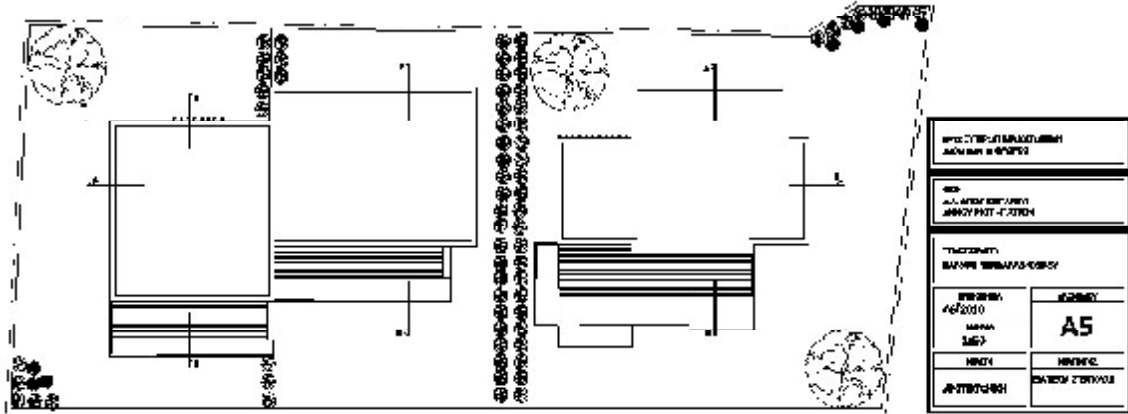
ΕΠΙΧ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΜΕΛΕΤΗ Κ. ΠΑΥΣΙΩΣ	
ΠΕΡΙΟΧΗ: Δ.Δ. ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Μ.ΠΥΞΙ ΠΕΡΙΟΧΗ - ΠΑΤΡΩΝ	
ΤΥΠΟΣ ΕΡΓΟΥ: ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 05/05/2010	ΑΡ. ΣΧΕΔΙΟΥ: T1
ΚΑΛΩΣΗ: 1:200	
ΜΕΛΕΤΗ: ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

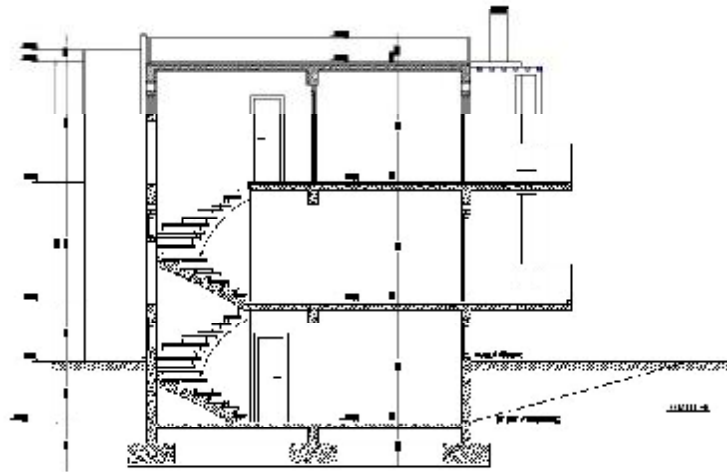

ΕΠΙΧ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΜΕΛΕΤΗ Κ. ΠΑΥΣΙΩΣ	
ΠΕΡΙΟΧΗ: Δ.Δ. ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Μ.ΠΥΞΙ ΠΕΡΙΟΧΗ - ΠΑΤΡΩΝ	
ΤΥΠΟΣ ΕΡΓΟΥ: ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΩΣΗΣ	
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 05/05/2010	ΑΡ. ΣΧΕΔΙΟΥ: T2
ΚΑΛΩΣΗ: 1:200	
ΜΕΛΕΤΗ: ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

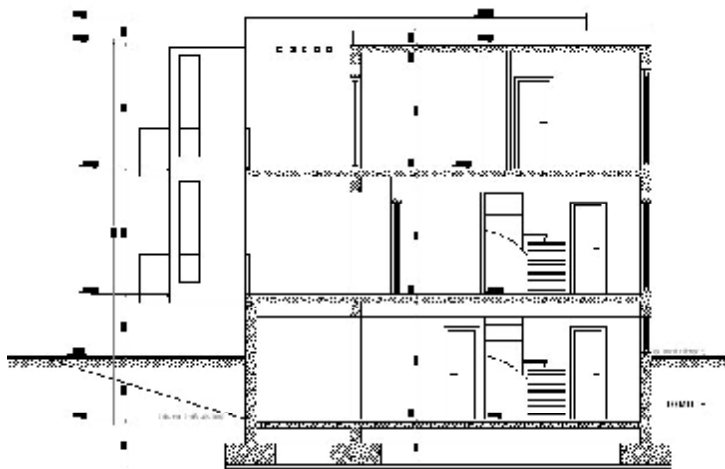

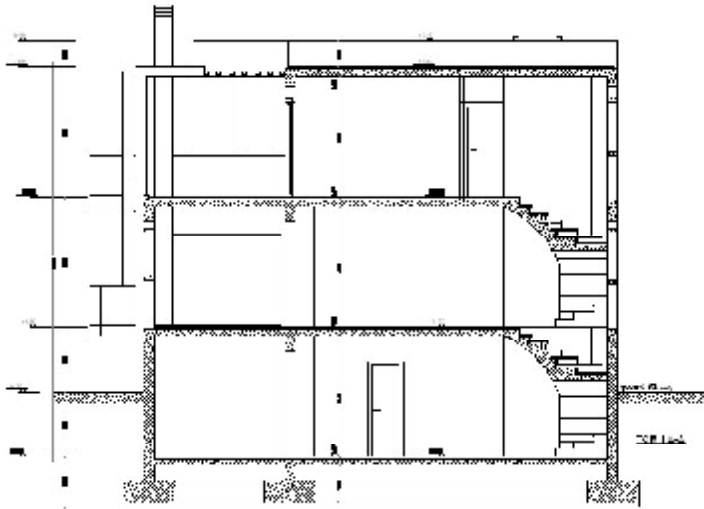

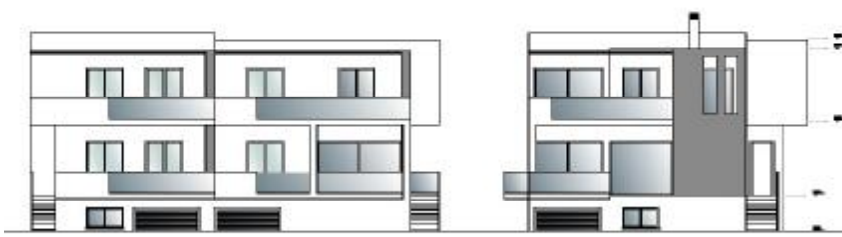
ΡΕΤΟ ΕΥΤΕΡΟ ΣΤΗΜΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑ	
ΟΔΟΣ: Δ.Δ. ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΡΙΟΥ - ΠΑΤΡΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ: ΤΟΜΗ Β	
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 06/2010	ΑΥ. ΣΕΙΣΜΩ
ΚΙΝΗΜΑ 1:50	A7
ΚΕΧ/ΣΤΗ	
Α.Φ. ΤΕΧΝΙΚΗ	ΕΠΩΤΕΚΑΤΕΡΓΟΥΣΗ

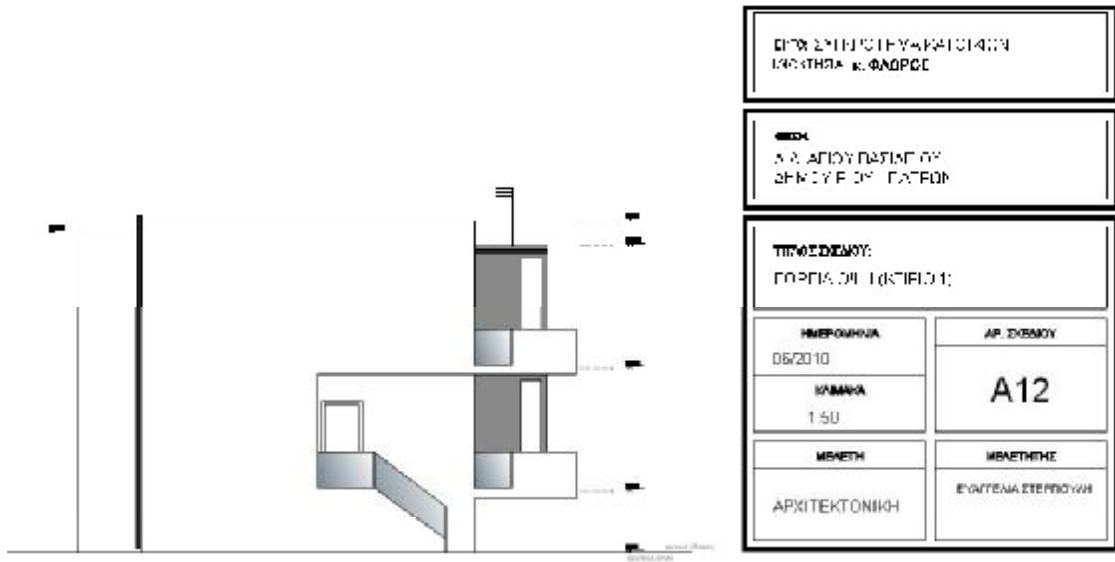
ΡΕΤΟ ΕΥΤΕΡΟ ΣΤΗΜΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑ	
ΟΔΟΣ: Δ.Δ. ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΔΗΜΟΥ ΡΙΟΥ - ΠΑΤΡΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ: ΤΟΜΗ Γ	
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 06/2010	ΑΥ. ΣΕΙΣΜΩ
ΚΙΝΗΜΑ 1:50	A8
ΚΕΧ/ΣΤΗ	
Α.Φ. ΤΕΧΝΙΚΗ	ΕΠΩΤΕΚΑΤΕΡΓΟΥΣΗ

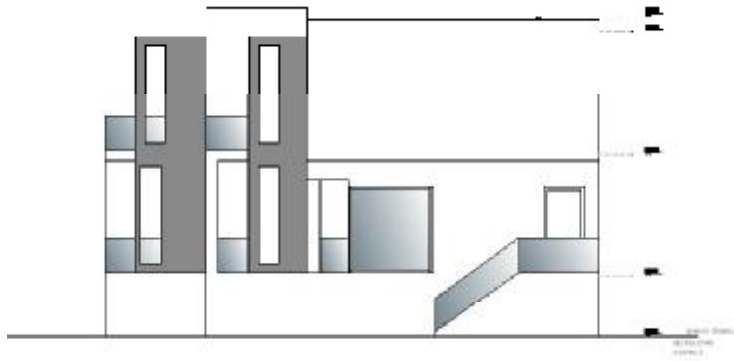

ԵՐԵՎԱՆԻ ՕՒՐԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ	
ՃԱՊԱՆԱԿԱՆ ՃԱՊԱՆԱԿԱՆ ՃԱՊԱՆԱԿԱՆ	
ԿՈՆՍՏՐԱԿՏ ԿՈՆՍՏՐԱԿՏ	
ԿՈՆՍՏՐԱԿՏ 06/2010	ԱՐԿԻԹԵԿՏ A9
ԿՈՆՍՏՐԱԿՏ 1:50	ԿՈՆՍՏՐԱԿՏ ԿՈՆՍՏՐԱԿՏ
ԿՈՆՍՏՐԱԿՏ ԱՐԿԻԹԵԿՏ	ԿՈՆՍՏՐԱԿՏ ԿՈՆՍՏՐԱԿՏ

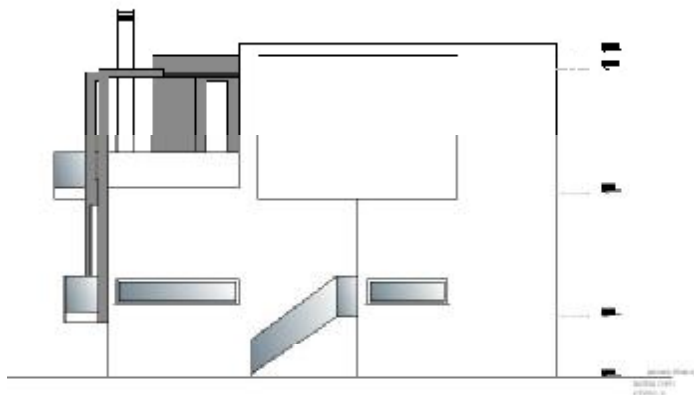

ԵՐԵՎԱՆԻ ՕՒՐԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ	
ՃԱՊԱՆԱԿԱՆ ՃԱՊԱՆԱԿԱՆ	
ԿՈՆՍՏՐԱԿՏ ԿՈՆՍՏՐԱԿՏ	
ԿՈՆՍՏՐԱԿՏ 06/2010	ԱՐԿԻԹԵԿՏ A10
ԿՈՆՍՏՐԱԿՏ 1:50	ԿՈՆՍՏՐԱԿՏ ԿՈՆՍՏՐԱԿՏ
ԿՈՆՍՏՐԱԿՏ ԱՐԿԻԹԵԿՏ	ԿՈՆՍՏՐԱԿՏ ԿՈՆՍՏՐԱԿՏ

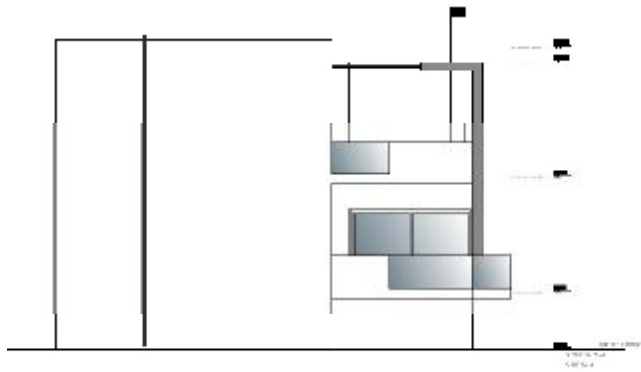

ΕΡΓΟ: ΣΥΝΘΗΚΑΚΑΙΘΗΡΟΝ ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΡΑΪΣΚΕ	
ΦΑΣΗ: ΔΕΥΤΕΡΟΧΡΟΝΙΑ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΠΑΤΡΟΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ: ΜΕΤΑΚΟΜΗ (ΑΤΡΟ. 2)	
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 06/2010	ΑΡ. ΣΧΕΔΙΟΥ A13
ΚΥΜΑΝΑ 1:50	ΜΕΜΕΤΗΡΩΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗ
ΜΕΜΕΤΗΡΩΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ	

ΕΡΓΟ: ΣΥΝΘΗΚΑΚΑΙΘΗΡΟΝ ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΡΑΪΣΚΕ	
ΦΑΣΗ: ΔΕΥΤΕΡΟΧΡΟΝΙΑ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΠΑΤΡΟΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ: ΜΕΤΑΚΟΜΗ (ΑΤΡΟ. 3)	
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 06/2010	ΑΡ. ΣΧΕΔΙΟΥ A14
ΚΥΜΑΝΑ 1:50	ΜΕΜΕΤΗΡΩΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗ
ΜΕΜΕΤΗΡΩΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ	

ΠΡΟΤΥΠΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΝ ΚΑΥΤΕΡΑ Κ. ΚΑΔΡΟΣ	
ΟΙΚΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ & ΜΟΥΡΟΥ ΠΑΤΡΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ: ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΗΡΙΟ	
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 06/2010	ΑΡ. ΣΧΕΔΙΟΥ A15
ΚΑΜΜΟΣ 1:50	ΜΕΛΕΤΗΤΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΤΕΦΑΝΟΥ
ΜΕΛΕΤΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ	